

13
ROČNÍK 14

14. ledna 2005

V ČÍSLE:

Úspěch vědecké výchovy na LF UP • Pavel Herynek: výtvarný umělec – učitel • Otázka pro prorektory UP: jaké nejdůležitější úkoly čeká v tomto semestru váš úsek? • O čem se mluví: úspěšnost výzkumných záměrů Univerzity Palackého • Studentská rubrika • Zkušenosti ze zahraničí

Na tradiční novoroční přípitek pozvala 3. 1. rektorka UP zaměstnance Rektorátu UP (viz foto) a Informačního centra UP. Ve velké zasedací síni RUP jim v krátkém projevu poděkovala za dosavadní práci a popřála hodně úspěchů do roku 2005.

-red-, foto -tj- ▶

Z výzkumných záměrů UP uspěla necelá polovina; část bude nutno financovat z vlastních zdrojů

Jak vyplynulo z informací prorektora UP pro vědu a výzkum prof. M. Mašláně na jednání Kolegia rektorky UP 15. 12., z 24 předložených výzkumných záměrů olomoucké univerzity s počátkem řešení v roce 2005 vybralo MŠMT celkem 11, kterým bude poskytnuta institucionální podpora. Jen tři z nich však budou dotovány plně (kategorie A), zbývajících osm pak do výše 90 % (kategorie B). Nejúspěšněji si při tom vedla Přírodovědecká fakulta UP, která podala celkem sedm návrhů: právě jejím třem výzkumným záměrům poskytne MŠMT institucionální podporu ve výši 100 %, další tři byly zařazeny do kategorie B. Do ní byly přijaty také návrhy na výzkumné záměry dalších fakult – Lékařská fakulta uspěla ve dvou případech, po jednom byly přijaty výzkumné záměry CMTF, FTK a FF UP. Deset výzkumných záměrů UP bylo zařazeno do kategorií C a D, tzn., že na jejich podporu MŠMT prostředky neposkytne, a tři z předložených návrhů nebyly rezortními komisemi MŠMT doporučeny.

Podpora zemím postiženým přírodní katastrofou

Studenti a zaměstnanci Univerzity Palackého v Olomouci uctili 5. 1. 2005 ve 12 hodin se spoluobčany České republiky a Evropské unie třemi minutami ticha památku obětí přírodní katastrofy, která postihla země a jihovýchodní Asie a východní Afriky.

U vědomí nezměrnosti tragédie oceňují každou finanční pomoc, kterou se členové akademické obce a zaměstnanci UP podíleli a podílejí na řešení nejpálčivějších problémů postižené oblasti.

Finanční pomoc lze i nadále a dlouhodobě poskytovat prostřednictvím kont:

Česká katolická charita – „sbírkové konto Charita pro postižené tsunami v Asii“, č. konta: 369-369369369/0800, variabilní symbol: 1071 – Indie; 1151 – Indonésie; 1711 – Srí Lanka.

Adra – č. konta: 8555855/0300, variabilní symbol: 777.

Člověk v tísni – č. konta: 991991991/0300.

Maltéžská pomoc, o. p. s. – Lázeňská 2, 118 00 Praha 1, číslo konta: 117 700/0300.

J. Mačáková, rektorka UP

Do výše 100 % poskytne MŠMT podporu následujícím výzkumným záměrům UP s počátkem řešení v roce 2005: **Měření a informace v optice (MIO)**, řešitel prof. Z. Hradil, CSc. (vedoucí Katedry optiky PřF), **Matematické modely a struktury**, řešitel prof. I. Chajda, DrSc. (Katedra algebry a geometrie PřF), **Modulace signálních a regulačních drah normální a nádorové buňky**, řešitel prof. M. Strnad, CSc. (vedoucí Laboratoře růstových regulátorů PřF UP a UEB AV ČR).

Do kategorie B byly zařazeny: **Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty**, řešitel prof. P. Floss (Katedra filozofie FF; projekt CMTF), **Bezpečnost ultrazvuku v medicíně**, řešitel prof. J. Hálek, CSc. (přednosta Ústavu lékařské biofyziky LF), **Studium genů a genetických mechanismů zahrnutých do regulace hematopoézy, určení jejich klinického významu a využití k cílené léčbě**, řešitel prof. K. Indrák, DrSc. (přednosta Hematologicko-onkologické kliniky LF), **Pluralita kultury a demokracie**, řešitel doc. M. Arbeit, Dr. (Katedra anglistiky a amerikanistiky FF), **Životní strategie živočichů: proximativní a ultimativní mecha-**

nismy, řešitel prof. S. Bureš, CSc. (vedoucí Katedry zoologie a antropologie a Ornitologické laboratoře PřF), **Variabilita složek a interakcí v rostlinném patosystému a vliv faktorů prostředí na jejich**

Tabulka č. 1: Podíl fakult UP na získané podpoře VZ

Fakulta	počet VZ podaných	počet VZ dotovaných	výše podpory (v mil. Kč)
PřF	7	6	118,9
LF	6	2	28,3
FF	3	1	6,7
CMTF	3	1	9,2
FTK	1	1	11,2
PdF	3	0	–
PF	1	0	–
Celkem	24	11	174,3

projev, řešitel prof. A. Lebeda, DrSc. (vedoucí Katedry botaniky PřF), **Komplexní sloučeniny a oxidy přechodných kovů s využitím v bioaplikacích a nanotechnologiích**, řešitel prof. Z. Trávníček, Ph.D.

Dokončení na str. 6

Předsednictvo Rady vysokých škol upozorňuje na hrozící zánik řady vědních oborů

Dne 16. 12. přijali členové Předsednictva RVŠ na svém zasedání jednomyslně následující usnesení:

Předsednictvo Rady vysokých škol vyslovuje vážné znepokojení nad kritickou situací, která v oblasti vysokých škol vznikla po zveřejnění výsledků hodnocení výzkumných záměrů zahajovaných k 1. 1. 2005. Naléhavě upozorňuje, že na vysokých školách dochází k prakticky okamžité likvidaci řady vědních oborů, a to včetně oborů špičkové mezinárodní úrovně a s rozhodujícím podílem na kvalitě výzkumu a vývoje v ČR, mimo jiné i s dopady na aplikace v klíčových oblastech národního hospodářství. V této souvislosti jde i o kolektivní mladých nadějných vědeckých pracovníků s již prokazatelně dosaženými výsledky vynikající kvality.

Předsednictvo s plnou vážností upozorňuje na skutečnost, že na celostátní úrovni není v ČR zajištěna kompletnost a odpovědnost za oblast výzkumu a vývoje na vysokých školách. Je přesvědčeno, že tento problém nelze řešit bez vyhodnocení a reformy celkového systému rozdělování prostředků na výzkum a vývoj na celostátní úrovni. Předsednictvo vyjadřuje vůli systematicky a intenzivně se zabývat zmíněnou problematikou na svých příštích jednáních. K dané problematice hodlá uspořádat v 1. čtvrtletí 2005 pracovní seminář.

Zdroj: <http://www.radvysk.cz/aktuality.php>.

(Další informace také na str. 6.)

Další úspěch vědecké výchovy na Lékařské fakultě UP

V Hradci Králové probíhaly ve dnech 16. a 17. 12. 1. *Královéhradecké lékařské postgraduální dny* s podtitulem „Nové výzkumné směry v doktorandských pracích lékařských fakult“. Konference, kterou pořádala pod záštitou rektora UK prof. I. Wilhelma, CSc., Lékařská fakulta UK v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové a Nadace pro rozvoj v oblasti umělé výživy, metabolismu a gerontologie, byla věnována studentům postgraduálního doktorandského studia v prezenční i kombinované formě. Každá lékařská fakulta měla možnost vyslat na toto soutěžní setkání čtyři studenty. Výsledky své vědecké práce nakonec prezentovalo 39 studentů ze sedmi lékařských fakult z České republiky a tří lékařských fakult ze Slovenské republiky, z toho v sekci teoretické 20 studentů a v klinické 19 studentů. Lékařskou fakultu UP reprezentovali v sekci teoretické Mgr. L. Sobolová z Ústavu farmakologie a Mgr. J. Maceček z Ústavu lékařské biofyziky, v sekci klinické MUDr. P. Geier z Dětské kliniky a MUDr. F. Mrázek z Ústavu imunologie. Studenti během svého vystoupení (15 min + 10 min. diskuse) představili výsledky své dosavadní vědecké práce a odborné poroty, ve kterých zasedli přední odborníci z jednotlivých lékařských fakult delegovaní rektorem UK prof. Wilhelmem, měly nelehkou úlohu: posoudit kvalitu velmi dobře prezentovaných a navíc tematicky značně různorodých prací. Porota hodnotila kromě samotného vystoupení (dodržení

časového limitu, přehlednosti, argumentace při diskusi) především zvolené metodické postupy, validitu výsledků, statistické zpracování dat, vlastní zapojení doktorandů do vědecké práce a publikační aktivitu. V teoretické sekci se vítězkou stala Mgr. J. Večeřová z Ústavu biologie a patologie buňky 1. LF UK Praha s prací *Dynamická organizace jaderných funkcí*, 2. místo získal Ing. K. Kuča z Katedry toxikologie, FVZ Univerzita obrany, Hradec Králové, 3. místo porota přidělila Mgr. A. Tichému z Ústavu lékařské biochemie LF UK, Hradec Králové. V **sekci klinické se vítězem stal student naší LF – MUDr. F. Mrázek** s prací *Souvislost vybraných genetických faktorů a predispozici k sarkodióze: studie u českých pacientů*, jehož školitelem je prof. M. Petřek, PhD., 2. místo obsadil MUDr. J. Vosáhl, Klinika dětí a dorostu 3. LF UK Praha, 3. místo patří MUDr. L. Smolejovi z II. Interní kliniky LF UK v Hradci Králové. Díky finanční podpoře firmy Johnson & Johnson, s. r. o., získali studenti v obou sekcích finanční odměnu ve výši 60 000 Kč za 1. místo, 50 000 Kč za 2. místo a 40 000 Kč za 3. místo. **Pro vítěznou lékařskou fakultu v každé sekci bylo určeno 100 000 Kč na podporu doktorandských studií.** Ani ostatní naši studenti se v těžké konkurenci neztratili, všechny příspěvky byly kvalitně předneseny a dokumentovány a porotu zaujaly.

Organizátoři, kteří hradili pobytové náklady studentů i jejich školitelům, uspořádali akci, která byla vysoce hodnocena nejen samotnými účastníky, ale také porotci, akci, která umožnila nejen získat přehled o vědeckých směrech na jednotlivých fakultách, ale umožnila navázat nové kontakty i spolupráce. Sborník konference s abstrakty všech příspěvků je k dispozici na oddělení vědy a výzkumu Děkanátu Lékařské fakulty UP. Vzhledem k tomu, že konference postgraduálních studentů se má stát tradicí, počítáme se zařazením sekce doktorandů i do letošní konference SVČ na naší lékařské fakultě tak, aby mohli být vybráni další reprezentanti pro příští *Královéhradecké dny*. Věřím, že se nám opět podaří vyslat z řad našich studentů zástupce, kteří úspěšně představí další směry výzkumu na LF UP.

Cena získaná na letošních *Královéhradeckých lékařských postgraduálních dnech* se řadí k dalším úspěchům našich mladých vědeckých pracovníků, kteří v roce 2004 získali několik cen – např. Cenu Sigmy-Aldrich, cenu prof. Košťíře za biochemii, cenu za nejlepší práci v oblasti imunologie.

Ráda bych všem studentům poděkovala za výbornou reprezentaci vědecké výchovy na LF, ale také všem školitelům a pracovníkům, kteří se snaží předávat nastupující vědecké generaci své zkušenosti a umožňují jejich profesionální růst.

Prof. J. Ulrichová,
proděkanka LF UP pro vědu a výzkum

Turnaj Olomouc Doubles 2004

Fakulta tělesné kultury UP Olomouc uspořádala ve spolupráci s TK Plus Prostějov 4. 12. 2004 již osmý ročník tradičního předvánočního tenisového turnaje UP OLOMOUC DOUBLES čtyřher pro zaměstnance UP, sponzory a pozvané hosty ve sportovní hale

hotelu Tennis Club v Prostějově. Po slavnostním zahájení turnaje děkankou FTK UP prof. H. Válkovou a sdělení nezbytných organizačních pokynů předsedou organizačního výboru dr. J. Zhánělem, se rozběhl celodenní turnaj, v jehož průběhu bylo díky sponzorům všem účastníkům k dispozici bohaté občerstvení, bazén, sauna a bowling. Mezi třinácti zúčastněnými dvojicemi nakonec v dramatickém finále zvítězila dvojice Bulko a Dadák (sponzoři – na snímku zleva), před Zedníkem (zcela vpravo) a Hoferkem (CVT UP), třetí místo překvapivě, ale zaslouženě obsadila dvojice Papájk a Miller (FF UP). Soutěž útechy vyhrála dvojice Indrák a Chromek (LF UP) před zástupci FTK UP Vaculík a Barbořík a dvojici Štejskal a Pavlík (sponzoři). Nejlepší dvojice byly odměněny hodnotnými cenami, které věnovali laskaví sponzoři turnaje (firmy Mechanika Prostějov, Pivovar Nová Paka, van den Berg, Bohemia Olomouc, hotel Tennis Club Prostějov, Lingua Prostějov, Stomix, AZ reklama Prostějov).

-jz-, foto archiv FTK

Upozornění redakce

Redakce Žurnálu UP upozorňuje, že s ohledem na termín probíhajícího zkouškového období vyjde další číslo až za čtrnáct dní, tj. 28. 1. (uzávěrka 24. 1.); dalším číslem, které vyjde 4. 2., pak budeme pokračovat v obvyklé týdenní periodicitě.

-red-

Soutěž o nejlepší diplomovou práci na FTK UP

Fakulta tělesné kultury UP vyhlásila ve spolupráci s prostějovskými firmami MICOS, s. r. o., a Hotel Tennis Club soutěž o nejlepší diplomovou práci obhájenou v roce 2004 s tematikou „Sport a sportovní management“; odborným garantem soutěže byla Katedra antropomotoriky a sportovního tréninku.

Výběr a vyhodnocení nejlepších prací provedla odborná komise složená ze zástupců vedení FTK UP, Katedry antropomotoriky a sportovního tréninku a zástupců firem MICOS a Hotelu Tennis Club Prostějov.

▲ Na snímku zleva: ředitel hotelu T. Rak, T. Dohnal, A. Hilčer, J. Zháněl, tajemník katedry M. Lehnert a matka vítězky paní Fabíková

Na základě zhodnocení odborné úrovně prací vyhlásila komise toto pořadí: 1. místo – L. Fabíková: *Analýza úrovně výkonostních předpokladů v házené* (vedoucí práce dr. RNDr. J. Zháněl), 2. místo – J. Veselý: *Analýza činnosti brankáře v ledním hokeji* (vedoucí práce doc. D. Tomajko, CSc.), 3. místa – P. Hemelka: *Problematika využití přetlakových hal pro tenis* (vedoucí práce prof. M. Hrabovský, DrSc.) a Z. Morávková: *Současné možnosti sledování a hodnocení velikosti zatížení v tréninkové jednotce družstva softbalistek* (vedoucí práce doc. J. Novosad, CSc.).

Motivy, které vedly prostějovské firmy k podpoře soutěže talentovaných studentů, uvedl při předávání cen jednatel společnosti MICOS ing. A. Hilčer: *V současné době se hodně hovoří o podpoře vzdělání. Myslím si však, že se příliš mnoho hovoří a málo se koná. My jsme se rozhodli konat.*

Vyhlášení nejlepších prací proběhlo 10. 12. 2004 v rámci celostátního semináře vyučujících Antropomotoriky a sportovního tréninku. Hodnotné ceny (1. cena – osobní počítač s monitorem, 2. cena – mobilní telefon, 3. cena – permanentky na služby Hotelu Tennis Club v hodnotě 10 000 Kč), věnované výše uvedenými prostějovskými firmami, předali talentovaným studentům Ing. A. Hilčer, proděkan FTK UP doc. T. Dohnal a vedoucí Katedry antropomotoriky a sportovního tréninku Dr. J. Zháněl.

-jz-, foto archiv FTK UP

Vědecký víkend studentů zubního lékařství v Lipsku

Skupina studentů prvního ročníku zubního lékařství Lékařské fakulty UP, P. Blažková, M. Obešlo, L. Petrásková, L. Procházková a M. Vrtalová, kterou doprovázel odborný asistent Kliniky zubního lékařství LF UP a FNO MUDr. P. Pírek, Ph.D., se zúčastnila na pozvání německé strany studentského vědeckého víkendu v Lipsku.

V sobotu 11. 12. 2004 řešili na Oddělení stomatologické propedeutiky a materiálních věd pod vedením profesora H. Jaksteta a vrchního lékaře K. Kroszewského spolu se studenty stomatologie z Lipska a Greifswaldu úkoly spojené jak s výběrem barev fazet fixních zubních náhrad pomocí

▲ L. Procházková a L. Petrásková při pokusech zaměřených na výběr barvy zubů v ordinacních podmínkách pod vedením MUDr. K. Kroszewského

nových vzorníků firmy Vita, tak hodnocení jejich celkové přesnosti zhotovení.

Zájem německých kolegů o posílení přátelských kontaktů mezi našimi a německými studenty a jejich učiteli je jistě potěšující. Setkání navázalo na dříve tradiční partnerské vztahy mezi stomatologií Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity v Lipsku.

MUDr. P. Pírek, Ph.D.

Fond humanity ČČK
Příspěvky na Fond Humanity Českého Červeného kříže ke zmírnění následků ničivého zemětřesení v Jihoovýchodní Asii lze zasílat na účet
10030-7334011/0100 v. s. 444.

Závěrečný koncert projektu *Muzi KĚ 2004* se setkal s velkým ohlasem

V úterý večer zazněl v olomoucké Redutě MFO závěrečný koncert cyklu *Muzi KĚ 2004*, o kterém jsme již podrobně informovali. Na projektu, jehož vystupem byla realizace dvou koncertních programů vždy v Brně a v Olomouci, se organizačně podílela Katedra hudební výchovy PdF UP, Janáčkova akademie múzických umění v Brně a Moravská filharmonie Olomouc. Cílem projektu bylo uvést na pódium mladé talenty z řad studentů a umožnit jim vystoupit s profesionálním hudebním tělesem.

Vstupem do úterního koncertu byla 1. *Symfonie*

KV 16 olomouckého skladatele T. Hanzlíka, kterou dirigovala K. Fojtová, studentka oboru dirigování orchestru na JAMU. Precizní Fojtová dobře postihla charakter skladby, která vychází z klasicistní tematiky, ale využívá minimalistické postupy. Opakování tematických celků a zpomalená kadence působily nenuceně, zajímavě, zejména díky detailní práci s jednotlivými instrumentálními sóly.

V *Koncertu pro klavír a orchestr a moll* J. N. Hummela se poté představil pianista J. Jiraský, absolvent JAMU a interpret, který spolupracuje s našimi přední-

mi hudebními tělesy. Ačkoli na něm byla znát mírná únava po předchozím brněnském vystoupení, publikum si právem jednoznačně získal. Jeho mírně romantizující podání se vyznačovalo emočním zacílením každého tónu a množstvím barevných odstínů. Dirigent E. Skoták s Moravskou filharmonií vytvořili sólistovi patřičné zázemy, nechali ho vyniknout a nenásilně ho doplnili.

Po přestávce se v *Brilantních variacích pro soprán, flétnu a orchestr* Ch. A. Adama prezentovala sopranistka M. Večeřová a flétnistka M. Talabová. Krátká, avšak zejména pro soprán velmi náročná skladba byla zkušou umění sólistů. Akustika sálu sopránu M. Večeřové mírně nevyhovovala, posluchači však provedení obtížné skladby velmi ocenili.

Na závěr filharmonici pod optimistickou taktovkou E. Skotáka bez nadsázky zazářili zřídka uváděnou skladbou D. Milhauda *Vůl na střeše*, která tematicky čerpá z brazilských popěvků a tanců. Původně byla napsána jako pantomima – balet s téměř cirkusovým scénickým provedením, v němž se prolínají a někdy též soupeří dvě roviny – odlehčená brazilská tematika s koncertním provedením standardním orchestrem. Naplno hrající filharmonie tento kontrast ještě posílila až traškovitým provedením tanečních témat a výpnou nadsázkou klasiky.

Vydařený hudební večer nejenže potěšil posluchače, ale je také inspirací pro podobné projekty do dalších let.

M. Friedlová, foto archiv autorky

Seminář ke grantovému projektu

V předvánočním čase se na akademické půdě Pedagogické fakulty UP uskutečnil seminář, který byl zaměřen na výsledky grantového projektu z Programu na podporu rozvoje struktury pro rok 2004. Hlavním organizátorem zmíněné akce, která se konala 15. 12. 2004, byla Katedra primární pedagogiky. Řešitelský tým se pod vedením hlavní řešitelky doc. A. Neleškové, CSc., zaměřil na vytvoření bakalářského programu oboru „Učitelství pro MŠ“ v kombinované formě studia.

Tak jako v loňském roce i letos se semináře zúčastnili spolu s hlavní řešitelkou a spoleřešitelkami také spolupracující ředitelka a učitelky MŠ nejen olomouckého, ale i brněnského regionu. Všechny přítomné byly seznámeny s koncepcí nově navrhovaného bakalářského studijního programu „Učitelství pro MŠ“ v kombinované formě studia. Dále se účastnice semináře zabývaly výsledky anonymní ankety pro ředitele a učitele MŠ a aktivitami členek řešitelského týmu. Byla též hodnocena pedagogická praxe studentů prezenčního oboru „Učitelství pro MŠ“ a prodiskutovány otázky dalších možností pro vzájemnou spolupráci. Po podnětné diskusi se v závěru semináře formulovaly další vize reciproční spolupráce mateřských škol a katedry primární pedagogiky.

Seminář byl opět i letos hodnocen jako velmi podnětný nejen vzhledem k bohaté diskusi, která mimo jiné obsahově pronikla i do specifické sféry problematiky současné pedagogické praxe na mateřských školách. Pro řešitelský tým grantového úkolu bylo velmi potěšitelné, že z úst ředitelky mateřských škol zazněla pochvalná slova ke stoupající tendenci vzájemné spolupráce v rámci připravenosti studentů na aktivity spojené s jejich pedagogickou praxí.

-mr-

Redakční poznámka

V souladu se stanoviskem redakční rady *Žurnálu UP* vítáme příspěvky, které mapují průběh událostí na jednotlivých pracovištích UP (konference, semináře atp.), neboť dvouleté personální obsazení redakce neumožňuje každodenní zpracování veškeré aktuální zpravodajské nabídky. S ohledem na rozsah univerzitního týdeníku i na čtivost jednotlivých rubrik však upozorňujeme, že redakce bude v budoucnu dávat přednost stručnějším, rozsahem přiměřenějším textům, jejichž obsah bude cíleně zaměřen k objasnění smyslu a k prezentaci výsledků pořádaných akcí. Uvítáme rovněž příslušnou fotodokumentaci, autorské texty či podklady pro redakční zpracování případných rozhovorů či témat, ke kterým daly konkrétní akce a události podnět.

V případě, že by i nadále převládala praxe zasílání příspěvků rozsahem a kvalitou neodpovídajících záměřům *Žurnálu UP*, vyhrazuje si redakce právo na krácení či případnou úpravu obdržených textů.

Děkujeme za pochopení a těšíme se na další spolupráci i v tomto roce.

Za redakci *Žurnálu UP*

V. Mazochová, odpovědná redaktorka

Odborný seminář oborů Antropomotorika a Sportovní trénink

Katedra antropomotoriky a sportovního tréninku FTK UP uspořádala ve spolupráci se sekci Sportovního tréninku a sekci Antropomotoriky České kinantropologické společnosti a za vydatné podpory marketingové agentury TK Plus Prostějov historicky první společný odborný seminář „Antropomotorika a sportovní trénink jako vyučovací předměty na fakultách a katedrách tělesné výchovy“.

Cílem dvouhodinového semináře, který se konal v areálu hotelu Tennis Club v Prostějově, bylo sjednocení obsahu a forem výuky, vzájemná informace o výuce na jednotlivých pracovištích a projednání návaznosti obou předmětů.

Semináře se zúčastnilo přes 30 předních odborníků z České i Slovenské republiky; hlavní referáty přednesli prof. M. Choutka, DrSc. (*Geneze výuky sportovního tréninku na FTVS UK Praha*) a prof. K. Měkota, CSc. (*Vývoj a současný stav výuky antropomotoriky v České republice*).

Dílič referáty a bohatá diskuse zazněly v rámci tematických kulatých stolů a vhodně doplnily program semináře. Všechny referáty a odborné příspěvky budou zveřejněny ve sborníku.

Účastníci se dohodli na pravidelném pokračování společných seminářů, které umožňují rozšíření vzájemné spolupráce, prohlubují informovanost o činnosti jednotlivých pracovišť a mají význam i pro vzájemné poznávání pracovníků příbuzných oborů z obou republik.

Společenská část semináře proběhla v rekreačním zařízení Čubernica poblíž Plumlovské přehrady nedaleko Prostějova, kde měli účastníci u bohatého občerstvení možnost probrat témata odborná i neobdobná. Poděkování všech účastníků patřilo i hlavnímu sponzorovi semináře, firmě TK Plus Prostějov.

Dr. et RNDr. J. Zháněl, vedoucí KAS FTK UP, PaedDr. F. Langer, CSc., sekretář semináře

Z vědecké konference studentů doktorských studijních programů v oboru pedagogika

Dne 8. 12. 2004 se v prostorách Pedagogické fakulty UP v Olomouci uskutečnil v pořadí již II. ročník studentské vědecké konference s názvem *Aktuální problémy pedagogiky ve výzkumech studentů doktorských studijních programů*. Konferenci pořádala Oborová rada doktorského studijního programu Pedagogiky spolu s Katedrou pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP v Olomouci, za finanční podpory grantu GAČR č. 406/03/4012 „Aktuální problémy pedagogiky a oborových didaktik v období vstupu ČR do EU“. Stejně jako v loňském roce, tak i letos byl o pořádanou konferenci velký zájem, a to nejen z řad doktorandů. Přihlášeno bylo více než 60 studentů DSP zejména z pedagogických fakult ČR (i ze zahraničí).

Jednání v plénu zahájila Mgr. J. Vašátková, jejíž mlou povinností bylo i přivítání významných osobností z oblasti pedagogiky, které se přijely podívat na referování studentů doktorského studia a podělit se s nimi o své zkušenosti a znalosti. Všechny přítomné hosty přivítal také vedoucí Katedry pedagogiky s celoškolskou působností prof. M. Chráška, CSc., který zdůraznil potřebnost kontinuity těchto konferencí pro samotné studenty DSP. Po jeho slovech účastníci konference vyslechli krátké hudební vystoupení dok-

torandek z Katedry hudební vědy a výchovy. První z hostů, prof. J. Průcha, DrSc., Dr. h. c., vystoupil s příspěvkem *Sociální problémy v českém vzdělávání*, v němž prezentoval konkrétní výsledky provedeného kvalitativního výzkumu v ČR a nabídl náhled na vzdělávací proces v širším vzdělávacím kontextu. Druhým z hostů byl prof. K. Rýdl, CSc., jehož příspěvek s názvem *Metodologické přístupy k výzkumu inovačních procesů* zdůrazňoval metodologické hledisko vědeckých prací. Po těchto hlavních referátech vystoupili dva z doktorandů – PhDr. et Mgr. J. Pospíšil (*Filozofické koncepte vědy a jejich důsledky pro pedagogiku*) a Mgr. Z. Tichá (*Vliv státní správy a samosprávy na řízení školství*).

Po polední přestávce začalo jednání v sekcích, kterých bylo letos pět (v loňském roce čtyři). Některým sekcím se podařilo skončit dříve, jiné by z důvodu velkého počtu aktivních vystupujících a následných cenných diskusí ocenily i větší časový prostor, který bohužel nebylo možno nabídnout.

Výsledky jednání v sekcích uzavřeli vedoucí jednotlivých sekcí na společném závěrečném setkání v aule. Za sekci obecné pedagogiky Mgr. J. Vašátková, za sekci lingvistickou doc. M. Krobotová, CSc., za sekci umělecky a psychologicky zaměřenou doc. H. Grečmanová, Ph.D., za sekci technickou doc. M. Chráška, Ph.D., a za sekci sociálně antropologickou PhDr. V. Loukotová. Všichni se shodli na tom, že v sekcích vládla vynikající „pracovní atmosféra“, snad ještě lepší než na loňském ročníku konference. Aktivně vystoupilo 49 doktorandů, kteří prezentovali jak cíle, záměry, či dílčí problémy svých disertačních prací, tak někteří i dílčí výzkumy, či předvýzkumy v dané oblasti již provedené. Závěrečné slovo patřilo prof. M. Chráškovi, CSc., který vyjádřil uspokojení nad průběhem celé konference a popřál všem doktorandům mnoho úspěchů do další práce. Z konference byl vydán sborník, který byl distribuován již v den konání konference.

PhDr. V. Loukotová, Mgr. J. Vašátková, Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání vytváří tlak na změnu profesní přípravy učitelů

Dne 2. 12. 2004 se pod patronací proděkana doc. J. Luský, CSc., a vedoucího Katedry pedagogiky s celoškolskou působností prof. M. Chráska, CSc., konala pracovní schůzka 31 pedagogů z většiny kateder PdF UP. Cílem pracovní schůzky bylo předjednat vzájemnou spolupráci potřebnou pro přípravu změn v profesní přípravě učitelů. Podnětem ke schůzce bylo schválení školského zákona a legalizace dokumentu *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* (RVP ZV). Pracovní schůzku zahájil prof. M. Chráska, CSc., doc. O. Obst, CSc., charakterizoval účastníkům schůzky změnu ve filosofii a paradigmatu práce ve školách, kterou s sebou kurikulární reforma přináší. Rovněž podal zprávu z jednání Kulatého stolu Stálé konference asociací ve vzdělávání (SKAV) na téma „Pedagogické fakulty a RVP“, jehož byl aktivním účastníkem, a objasnil záměry projektu Katedry pedagogiky PdF UP s názvem „Příprava učitelů na tvorbu a implementaci Školního vzdělávacího programu (ŠVP)“ podaného do FRVŠ (2005). Následovaly stručné informace účastníků schůzky o tom, jak se jejich katedry angažují s ohledem na problematiku RVP. Diskuse k problematice RVP se dotkla těchto témat: cizí jazyk je možno považovat za další nástroj k poznávání a využití toho lze na PdF UP i při mimojazykové výuce; „moderně“ připravení studenti se mohou na školách střetávat s konzervativním prostředím a je třeba s tím počítat; i při výuce na PdF UP je možno využívat aktivizačních metod; je zapotřebí inovovat studentskou praxi; PdF chybí institut fakultní školy; požadavkem doby je týmová práce; Jednota českých matematiků a fyziků formulovala standardy, kterých lze v ŠVP využít; Výzkumný ústav pedagogický (VUP) pracuje nesystémově a miji vzdě-

lavatele učitelů; studovna PdF UP postrádá aktuální učitelské časopisy; fakulta potřebuje úzce spolupracovat se školským terémem, s pilotními i běžnými školami.

Z diskuse vylupily tyto závěry:

- pro vzdělavatele učitelů by byla přínosem spolupráce s VUP v podobě vzdělávací akce realizované tvůrci RVP;
- je zapotřebí, aby si podstatu RVP ZV důkladně promysleli všichni pedagogičtí pracovníci PdF UP, nejen didaktici;
- zájemci o problematiku tvorby a implementace ŠVP na ZŠ najdou velké množství informací ze školské praxe v Učitelských novinách, Učitelských listech, Moderním vyučování a jiných profesních časopisech. Některé z textů se najdou na WWW stránkách; bylo by však dobře, kdyby tyto časopisy byly čtenářům dostupné i ve studovně PdF UP;
- pro zájemce z PdF UP a ostatních fakult připravujících učitele by bylo možno uspořádat semináře zaměřené na aktivizační výukové metody, šlo by např. využít zkušenosti lektorů „kritického myšlení“;
- účinné by bylo navázat kontakty se základními školami, které již pracují na ŠVP a podle oborů pozvat učitele těchto škol do výuky;
- pro začlenění problematiky RVP ZV do výuky na PdF UP bude rozhodující ochota pedagogických pracovníků fakulty zapojit se do spolupráce v týmech, které by měly postupně řešit obsahové a organizační problémy přípravy budoucích i stávajících učitelů spojené s RVP; otázkou zůstává spolupráce PdF UP ohledně tohoto úkolu s ostatními fakultami UP připravujícími učitele.

Mgr. M. Prášilová, Ph.D., Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP

Setkání s autory ve Vydavatelství UP

V předvánočním čase uspořádalo Vydavatelství UP tradiční *Setkání s autory*. Jeho účastníci měli možnost seznámit se s publikační činností VUP v uplynulém roce a získat konkrétní a aktuální informace o dalším vývoji tohoto významného univerzitního zařízení. Jak zdůraznila ředitelka VUP RNDr. H. Dziková, univerzitní vydavatelství si stále udržuje pozici v první desíctce mezi cca 2 000 českými nakladatelstvími.

V průběhu setkání byly stejně jako loni vyhlášeny tři nejprodávanější tituly v roce 2004: 1. *Speciální pedagogika* (M. Renotierová – na snímku v popředí vpravo), 2. *Přehled anatomie člověka* (A. Holibková), 3. *Přehled vývojové psychologie* (J. Šimčíková-Čížková).

Účastníci setkání vybrali jako nejhezčí knihu roku *Vášeň rozumu. Skladatel Jan Klusák – člověk, osobnost, tvůrce* autora I. Poledňáka. Na druhém místě se umístila publikace M. Tognera *Antonín Martin Lublinský 1636–1690*, třetí místo obsadily *Klinická kardiologie stručně* (J. Lukl), *Principy bioorganické chemie ve vývoji antivirových a cytostatik* (A. Holý), *Slovo Boží a slovo lidské* (G. Vlčková) a *Umění argumentace* (K. Szymanek, překlad J. Štěpán).

-red-, foto -tj-

Speciální pedagogové ve speciální ZŠ pro sluchově postižené

Realizace grantového projektu *Prohlubování profesní přípravy posluchačů studia speciální pedagogiky* na Katedře speciální pedagogiky PdF UP byla završena cyklem seminářů orientovaných na metodiku tvorby řeči u sluchově postižených. Semináře probíhaly přímo ve speciální základní škole pro sluchově postižené pod vedením PaedDr. Y. Kryštofové, surdopedky dlouhodobě působící ve jmenované speciální instituci.

Posluchačky Katedry speciální pedagogiky se nejprve seznámily se specifiky logopedické intervence při vyzvození hlásek u dětí se sluchovým postižením. Zdůrazněny byly zejména odlišnosti ve vztahu k metodice práce s dětmi slyšícími.

Konkrétní oromotorická cvičení byla v rámci vyzvození jednotlivých hlásek – obdobně jako cvičení dechová – realizována za aktivní účasti frekventantek seminářů. Vedle využívání taktilně vibračních a kinestetických vjemů a pocitů se studentky Katedry speciální pedagogiky učily rovněž pracovat s různými pomůckami. Instruktáž probíhala v návaznosti formy hlásky mluvené (fonému), psané (grafému), daktylované (prstové abecedy) i odezirané. V posledním případě diferencovaně podle vizuální charakteristiky kinému.

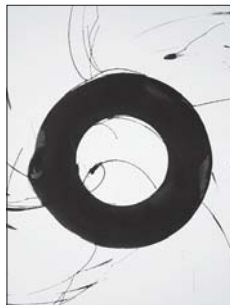
Z praktického hlediska získávaly studentky cenné zkušenosti při aplikaci různých metodických postupů reflektujících individualitu sluchově postiženého dítěte. Mnohé z těchto postupů budou moci v budoucnosti uplatňovat také v případech obtížněji probíhající logopedické intervence u dětí a osob bez sluchového postižení.

Učebnicové strohé informace a poznatky z oblasti problematiky časového faktoru a pořadí vyzvozených hlásek nabývaly na seminářích dr. Kryštofové konkrétního obsahu a osobně zažité zkušenosti. Nebylo proto divu, že se akce organizovaná v rámci projektu *Prohlubování setkání s živým ohlasem posluchaček Katedry speciální pedagogiky*. Logickým vyústěním je přání a zájem zúčastněných v podobných seminářích pokračovat.

Mgr. E. Rádlová, Katedra speciální pedagogiky PdF UP

Pavel Herynek: výtvarný umělec – učitel

S nejmladší historií Univerzity Palackého je spojeno i nedávné vystoupení dnes již emeritního vysokoškolského učitele doc. P. Herynka (* 1943) v Muzeu umění v Olomouci. Akci byly věnovány sály galerie, které prezentovaly výběr drobné plastiky, objektů,

▲ *Rotokaliografie, 1997, tuš, papír, 698×510 mm*

šperků a kreseb vytvořených autorem v období posledních třiceti let jeho tvůrčí činnosti. Expozici doprovázel prestižní dvojjačný osmdesátistránkový katalog s množstvím barevných reprodukcí a texty několika předních kritiků a historiků umění.

Kresba v pojetí P. Herynka je autentickou výpovědí o dvou polohách lidské existence – té, která je obrácena k duchovní sféře, k meditativní oblasti lidského nitra a nahlíží do ideálního světa – a druhé, podléhající bezprostředním podnětům vycházejících z konkrétních situací našeho života a ataků vnějšího světa. Vyčteme jí z četných rotokaliografií a cirkulárních kreseb, ve kterých se měkký, až snový výraz střídá s eruptivními kresebními akcenty a dramatickou šrafurou.

V horizontu tvůrčí sebezprojekce ctí umělec ve svých kresbách především výtvarnou křežeň a řád. Tak, jako dovedný hrnčíř odvozuje rozmanité tvarové kreace i rytmický dekor svých výtvorů z – po staletí neměnného – rotačního pohybu, vychází i Herynkova tvorba z pohybu po kruhu, z motivu, pro nějž Leonardo da Vinci nacházel logické zdůvodnění v anatomické stavbě lidského těla. Připomínka slavného Itala není snad nemístná, jak ve smyslu snah umělce o rovnováhu mezi iracionální a rozumovou účastí osobnosti v procesu tvorby, tak v souvislosti s konečnou percepcí díla ze strany diváka, který ve výtvarném projevu nachází něco, co je neproniknutel-

né, tajemné až mystické, co spočívá skryto v hlubinách autorovy imaginace a dotýká se až kosmologických souvislostí.

Kruhové prvky, převážně v přísné geometrické stavbě, oproštěny již od asociací duchovní povahy, pronikaly i do drobné plastiky – objektů a šperků P. Herynka. Šperkařská tvorba olomouckého autora se rozešla s tradičními představami o drahocenném předmětu ze vzácných kovů a drahokamů. Hodnota jeho prací není založena na ceně použitého materiálu, ale na tvůrčí vizi autora, na souladu předmětu s *duchem doby*, s povahou uživatele a jeho představou vlastního image. Vychází z aktuálního výtvarného citění dneška. Snad právě proto náš autor sahá až provokativně k všednímu, pro mnohé patrně banálnímu, materiálu, jako jsou umělá hmota, karton, plexisklo, bavlna, kůže, dřevo, lak a ocel. Jeho tvorba zná však i ušlechtilé materiály, jako je stříbro, slonovina, perleť, ebenové či bryerové dřevo. Výsledný dojem v obou případech je totožný. Vyvolává pocit přítomnosti, aktualnosti, výrazové čistoty, tvarové úspornosti a pregnanosti výtvarné mluvy.

Má-li pravdu lidové úsloví, že šaty dělají člověka, pak tím spíše jejich ušlechtilý doplněk a výtvarný doprovod dochází k vzájemné interakci s uživatelem. Účastní se na formování jeho životních postojů a pocitů a tímto prostřednictvím vnáší umělecké podněty i do ostatního světa, ve kterém žijeme. Tvůrčí příspěvky P. Herynka pro soudobou výtvarnou kulturu nejsou jistě zanedbatelné.

J. Maliva, foto M. Ondrušková

▲ *Brož s výčnělkem, 1986, grenadil a bílý kov, d. 75 mm (sbírka Moravské galerie v Brně)*

Podzimní pracovní den České hepatologické společnosti

Výbor České hepatologické společnosti vyzval v posledních pěti letech již podruhé olomoucké odborníky, konkrétně II. interní kliniku LF UP, aby uspořádali *Podzimní pracovní den České hepatologické společnosti*, po *Májových hepatologických dnech* v Karlových Varech druhou nejvýznamnější přednáškovou aktivitu, kterou společnost každoročně pořádá. Nosnými tématy konference pořádané v Olomouci před 5 lety bylo „Alkoholické jaterní poškození“ a „Diabetes mellitus a játra“. Letos organizátoři zvolili téma *Diferenciální diagnostika ikteru*. Konference se konala 25. 11. 2004 v prostorách Regionálního centra Olomouc.

Ikterus, neboli žloutenka, je žluté zbarvení tkání, nejlépe patrné na kůži, sliznicích a skléřách, podmíněné zvýšenou hladinou bilirubinu v séru. Jde o příznak, nenechávající klidným i toho nejotřelějšího, který jinak zdravotní problémy bagatelizuje. Příznak děsil nemocné, byl záhadou pro lékaře a nutil hledat opatření již ve starověku nebo středověku. Tak například již v 8. století posílá papež Zachariáš mohučskému arcibiskupovi a pozdějšímu světcí Bonifáci dopis, v němž doporučuje, dnes bychom řekli protiepidemická opatření před šířením choroby provázené žloutenkou. Prof. J. Thomayer, zakladatel českého vnitřního lékařství, ve své monografii *Pathologie a terapie nemocí vnitřních* uvádí, že termín ikterus je asi odvozen od názvu malého žlutého ptáčka „iktericia zlatenyce“, pohledu kterého byla přisuzována zázračná moc.

I dnes ikterus děsí nemocné. Zatímco dříve byl nejčastěji projevem akutního virového zánětu jater, dnes, kdy incidence virových hepatitid prudce klesá, je žloutenka nejčastěji příznakem jaterního selhání při chronických jaterních chorobách, anebo je příznakem cholestázy, poruchy odtoku žluči, a to jak z důvodu poškození jater, tak i z příčin mimojaterních, kterými jsou hlavně žlučnickové kameny a nádory jater, podjaterní krajiny a slinivky břišní. Diferenciální diagnostika všech těchto stavů byla nosným tématem konference. Asi polovina přednášek měla edukační charakter, druhá polovina byla prezentací výsledků vlastní badatelské práce.

V souvislosti s iktérem se české lékařství, konkrétně lékařská biochemie, může pochlubit významnou světovou prioritou. E. Talařant, badatel a učitel na Ústavu lékařské chemie MU v Brně, spolu s B. H. Billingovou z Anglie a R. Schmidem z USA objevili a nezávisle na sobě v roce 1956 publikovali práce o konjugaci bilirubinu s kyselinou glukuronovou. Objasnili tak záhadu existence dvou druhů bilirubinu, přímého a nepřímého, které v roce 1916 popsal Van den Bergh. A nejen to, pražský profesor M. Jirsa publikoval ve stejném časopise jako Talařant, v *The Nature*, rovněž prioritní práci o konjugaci bilirubinu s taurinem.

Popsaná historická reminiscence byla předmětem úvodní přednášky *Světový přínos E. Talařanta a M. Jirsy*

v poznání metabolismu bilirubinu autorů J. Ehrmanna a J. Bartka z Olomouce. Jeden našich z nejuznávanějších odborníků na problematiku bilirubinu L. Vítek z Prahy přednesl sdělení *Biochemie a patobiochemie metabolismu bilirubinu*. Mj. uvedl, že hyperbilirubemie, která je vždy odrazem patologického stavu, má i protektivní účinky. Nekonjugovaný bilirubin je považován za nejúčinnější antioxidantní látku, protektivní u chorob, v jejichž patogenezi se předpokládá oxidativní stres (např. ischemická choroba srdeční, ale i celá řada dalších). *Dědičné poruchy sekrece žlučových lipidů a metabolismu bilirubinu* bylo téma přednášky M. Jirsy, dalšího fundovaného pražského odborníka, jinak syna výše již zmiňovaného prof. Jirsy. Náš nejpřednější hepatolog, prof. Z. Mareček, přednesl sdělení *Syndrom cholestázy*. Dnes cholestázu definujeme jako stav, kdy žluč nedosáhne duodena. Zejména mechanismus vzniku cholestázy na úrovni biliární membrány jaterních buněk je dnes předmětem intenzivního studia. Další náš významný hepatolog P. Trunečka, vedoucí lékař Transplantačního oddělení IKEM v Praze, přednesl sdělení *Prognostický význam bilirubinémie u onemocnění jater*. Ukazuje se, jak mj. dr. Trunečka uvedl, že nejcitlivějšími ukazateli stupně jaterního selhání jsou hladiny sérového bilirubinu a kreatininu a dále protrombinový čas. Poslední přednáškou prvního, teoretického a preklinického bloku bylo sdělení J. Ehrmanna jr. z Olomouce *Přínos jaterní biopsie v diferenciální diagnostice ikteru*. Její přínos v této indikaci je, jak autor přednášky uvedl, přímo úměrný množství klinických informací, které patolog dostane, tedy spoluprací mezi klinikem a patologem.

Druhý blok konference se týkal jednotlivých klinických stavů provázených iktérem a jejich diferenciální diagnostiky. *Prehepatální ikterus* – téma přednášky I. Krče z Olomouce se týkalo zejména žloutenky hemolytické. Tématem sdělení P. Husy, přednosty Infekční kliniky v Brně, byl *Ikterus u akutních a chronických virových hepatitid*. Průběh akutních virových hepatitid je častěji anikterický, chronické virové hepatitidy mají anikterický průběh téměř vždy, jak P. Husa zdůraznil. Přednášky *Ikterus u jaterní cirrhózy* a *Ikterus u toxických a metabolických jaterních onemocnění* přednesl J. Lata z Interní gastroenterologické kliniky v Brně, resp. J. Horák, přednosta I. interní kliniky LF Vnohřady. Obě přednášky ukázaly na svízelnost interpretace ikteru u uvedených stavů. I když ke všem přednáškám byla bohatá diskuze, nejbouřlivější byla po odeznění přednášek V. Procházků z II. interní kliniky FN Olomouc *Zobrazovací metody v diferenciální diagnostice posthepatálního ikteru* a R. Havlíka a V. Krále z I. chirurgické kliniky FN Olomouc *Současný pohled chirurga na diagnostiku a léčbu obstrukčního ikteru*. Předmětem diskuse byla nejednotnost názorů na endoskopickou terapeutickou intervenci před provedením chirurgického zákroku u nemocných s obstrukčním iktérem.

Předmětem třetího bloku konference byla prezentace původních prací. Jak v závěrečném hodnocení konference uvedl P. Hůlek, předseda České hepatologické společnosti, patřila tato sdělení k nejkvalitnějším. J. Černoch z Ostravy prezentoval *Zajímavý případ chronické biliární léze*. D. Cebeauerová s dalšími pražskými spoluautory uvedla velmi zajímavý případ *Benigní rekurentní intrahepatální cholestázy podmíněné mutacemi v genu pro kanalikulární přenašeč žlučových kyselin (BSEP)*. Stejně originální byla kauzistika M. Hřebíčka a spol. z Prahy *Poléková cholestáza a cholelitiáza u nemocné s defektem v genu pro kanalikulární transportér fosfolipidu (MDR3)*.

Z kuloárních ohlasů bylo možné slyšet pochvalná slova jak na odborný program, tak i na organizaci konference. Ta byla svěřena Konferenčnímu servisu UP jmenovitě L. Vaškové a J. Pourvi. Jejich perfektní práce a dále sponzorská účast osmi farmaceutických firem přispěly ke zdařilému průběhu konference. I to potvrdilo vysoký kredit olomoucké hepatologické a gastroenterologické školy.

Prof. J. Ehrmann, CSc.,
přednosta II. Interní kliniky LF UP,
člen výboru České hepatologické společnosti

OTÁZKA PRO PROREKTORY UP

Jaké nejdůležitější úkoly čeká v tomto semestru váš úsek?

Doc. V. Řehan, prorektor UP pro studijní záležitosti:

Na úseku prorektora UP pro studijní záležitosti lze, vedle standardní agendy, vymezit zhruba tři důležité okruhy úkolů. Pokusím se je stručně popsat:

1. Evaluace výuky studentů

Rád bych opětovně požádal všechny vyučující, aby připomínali studentům jejich zásadní právo hodnotit práci svých učitelů. Poskytnutí této důležité zpětné vazby může ovlivnit – doufejme, že směrem k vyšší kvalitě – naši výukovou činnost. Jako nejsnadnější po technické stránce se nabízí elektronické hodnocení, které bude „otevřené“ mezi 10. lednem 2005 až 13. únorem 2005. Každý zájemce se po vstupu do studijní agendy setká se zřetelou upoutávkou, která mu nabídne velmi elegantní přístup k hodnocení absolvovaných disciplín v zimním semestru. Po ověření této elektronické varianty v létě 2004, kdy se však zužovalo mizivé množství studentů, věříme, že oznamované hodnocení zimního semestru přiláká podstatně reprezentativnější počty hodnotících.

2. Definitivní dokončení, schválení a registrace novelizovaného Studijního a zkušebního řádu UP

Celý proces úprav, jejich projednávání a posuzování všemi fakultami UP běží již téměř dva roky. Je samozřejmé, že jednotlivé fakulty mají na některé otázky SZŘ své parciální názory. Najít účelný kompromis, který bude základně vyhovovat všem, tedy poskytne studujícím dostatečnou možnost volby skladby a tempa jejich studia a současně bude garantovat přiměřenou kontrolu a případné sankce ze strany fakulty, není jednoduché. Přesto věřím, že se podaří celý proces uzavřít v prvních měsících roku 2005.

3. Vznik „Akreditační komise UP“

Dovolte mi zdůraznit, že se jedná o ryze pracovní název grémia, které UP zatím neměla a jehož vznik je nezbytný. NA UP se realizuje více než stovka studijních programů s velkým množstvím studijních oborů a jejich kombinací. Každý obor je vyučován v několika desítkách disciplín, či studijních předmětů. Kdybychom je chtěli všechny spočítat, dojdeme k číslu cca 20 tisíc. Pro elektronickou evidenci a práci se studijními náplni se každá disciplína eviduje kódem. Zjistili jsme, že došlo k některým duplicitám až multiplicitám, tzn., že jeden kód je evidován v více disciplín a naopak, že jedna disciplína má několik kódů. Základním a neměnitelným souborem disciplín pro daný obor či program je akreditační spis, který byl takto schválen. Nelze však vyloučit možnost, že na některých oborech došlo ke změnám, které by mohly vyústit do situace rozporu s platnou akreditací. Vnitřní „Akreditační komise UP“ bude mít za úkol primárně zkontrolovat korespondenci aktuální nabídky oborových disciplín s platnou akreditací a sekundárně odstranit chyby v kódovém označení předmětů. Tato nejednoduchá práce se promítne do předcházení akreditačním problémům a současně zlepší funkci elektronické evidence, včetně tisku dodatků k diplomům apod.

Doc. M. Hirschová, prorektorka UP pro zahraniční styky a záležitosti vnějších vztahů:

Abych mohla na vaši otázku adekvátně odpovědět, musím podotknout, že fakticky nejde o jeden úsek, ale o úseky dva.

Pokud jde o zahraniční styky UP, tam se jako nejbližší úkol jeví vyřešení druhého ročníku Stipendia Statutárního města Olomouce. V tuto chvíli (3. 1. 2005) jsou přihlášky uzavřeny, UP vytvoří doporučené pořadí, ale rozhodující hlas má zastupitelstvo města. Co se týká vítězky prvního ročníku, jedna ze stipendistek se už vrátila a pracuje (kromě své disertace) na své veřejné přednášce, druhá teprve nyní odjíždí na letní semestr.

Dalšími nejbližšími úkoly v této oblasti jsou jednak některé smlouvy se zahraničními univerzitami, které potřebují inovaci, jednak práce na založení Nadace Charlese Merrilla, na niž se bude podílet dlouholetý sponzor UP a UP sama.

Je také nutno konstruktivně vyřešit záležitosti kolem registrace všech zahraničních studentů a hostů, protože tyto údaje jsou a v nejbližší době budou pro UP velmi důležité ve vztahu k MŠMT.

Co se týká vnějších vztahů, začíná přípravná práce na oslavách 60. výročí obnovy UP. Dále se vnějších vztahů UP okrajově dotýká problematika tzv. Diploma Supplement, ale vzhledem k tomu, že otázky naplnění STAGu překlady názvů kursů, což byla jediná vazba na zahraniční a vnější vztahy, snad už byly vyřešeny, zbývají otázky doplňovací, řešící kódování jednotlivých kursů a jiné související detaily. To už je ale věc studijních oddělení a výroby fyzické podoby zmíněných dodatků.

-red-

Některé vysoké školy protestují

Výsledky hodnocení výzkumných záměrů (VZ), které podaly vysoké školy, oznámilo MŠMT 13. 12. 2004. Z dostupných informací vyplývá, že téměř polovina podaných projektů nebude financována.

V této souvislosti se zvedla vlna protestů ze strany některých VŠ a fakult, které upozorňují na kritické důsledky, které by toto rozhodnutí mohlo mít pro další vývoj v oblasti institucionálního financování vědy a výzkumu. Například Přírodovědecká fakulta UK v Praze zveřejnila na svých internetových stránkách prohlášení svého Akademického senátu, stanovisko Kolegia děkana z mimořádného zasedání, prohlášení Rady VŠ, ohlasy v tisku i další informace přibližující klíčové výhrady vůči způsobu hodnocení letošních výzkumných záměrů (viz http://www.natur.cuni.cz/Vysoke_skolky_v_ohrozeni!_Kriticka_sitace_v_institucionalnim_financovani_vedy_a_vyzkumu/).

Výtky vůči ministerskému postupu se týkají především faktu, že vědeckým pracovníkům, jejichž VZ nezískaly pro další období institucionální finanční podporu, hrozí faktická likvidace, s čímž je spojena hrozba výrazné redukce značné části oborů (chemie, geologie aj.). Tato situace je podle kritiků MŠMT v přímém rozporu se skutečností, že řada těchto pěstovaných oborů dosahuje dlouhodobě vynikajících

výsledků; kontraproduktivní rozhodnutí MŠMT nyní podle nich hrozí zánikem vědeckých týmů, odlivem mozků a snížením kvality studijních programů.

Svým negativním stanoviskem se k výsledkům hodnocení výzkumných záměrů zahajovaných k 1. 1. 2005 vyjádřila také Rada vysokých škol, která na svém zasedání 16. 12. přijala usnesení, v němž se k obavám o další vývoj české vědy a výzkumu připojuje (viz str. 1).

Jak ve svém přehledu uvedl týdeník Respekt (52/04, Útok na Dvojčata české vědy), nejvyššího procenta úspěšnosti (poměr mezi počtem podaných a počtem přijatých VZ) dosáhly Vysoká škola chemicko-technologická Praha, Masarykova univerzita Brno, Jihočeská univerzita České Budějovice a Univerzita Karlova Praha. Podle těchto informací více než polovina VŠ (mezi nimi i UP Olomouc) neuspěla s větší polovinou svých žádostí o finanční podporu VZ, některé (např. JAMU Brno, UJEP Ústí nad Labem a Univerzita Hradec Králové) neuplatnila žádnou (viz „Přečteli jsme za vás“ na této straně dole). O protestech některých vysokých škol informovaly mj. rovněž Hospodářské noviny (28. 12. 2004: Stát rozdělil peníze univerzitám, školy protestují.)

-red-

Událost roku: výzkumné záměry UP

Ministerstvo školství v prosinci oznámilo, že bude v příštích letech dotovat jedenáct výzkumných záměrů Univerzity Palackého. Jde o projekty, které prošly sítí výběru a počínaje rokem 2005 budou zřejmě hlavními směry výzkumu na univerzitě. Prorektor UP prof. Mašláň slíbil, že o záměrech napíše do lednového čísla Žurnálu UP. Bude-li článek s komentářem a prospektivní úvahou, tím lépe.

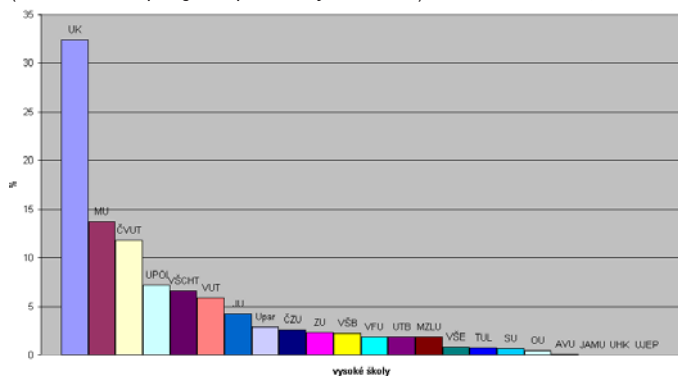
Z událostí, která znamená příliv velkých peněz a ovlivňuje prestiž oborů, pozici fakult a celé univerzity ve státě, je rozumné vyvodit něco pro ty, kdo s nemalým úsilím také vypracovali texty svých výzkumných záměrů, ale při výběru na MŠMT neuspěli. Zanedbali snad nějaký aspekt záměru? Který aspekt byl při hodnocení nejdůležitější? Byla to závažnost nebo aktuálnost tématu, záruka úspěšnosti výzkumu, nadnárodní význam předpokládaných výsledků, odborný či vědecký věhlas řešitelů, multidisciplinární přístup a kooperace, význam výsledků pro praxi, známost, lobbying...? Každý ví, že vědy jsou internacionalizované a co to znamená. Jakou šanci v kompetici o prostředky má pak výzkum orientovaný svým tématem i významem regionálně? Může být nosným programem univerzity ve výzkumném prostoru integrované Evropy? Za jakých předpokladů? Zdalipak někdo prozradí, podle čeho vlastně na ministerstvu rozdělili jednotlivé záměry do skupiny A (100 % dotace), B (90 %), C (0 %)? Čím se lišila selekční kritéria u výzkumných záměrů z oborů humanitních, přírodovědných a medicínských? Proběhlo hodnocení a výběr záměrů nezávisle na názoru vedení univerzity a je v plném souladu s koncepcí Palackého univerzity jako instituce vědeckobadatelského typu?

Odpovědi na tyto otázky by měly zajímat akademickou obec a hlavně její senátory, protože se tu uskutečnilo další vydatné finanční zvýhodnění některých fakult a pracovišť nad rámec toho rozpočtu, který každoročně vyvolává tolik neklidů, sporů a výhrad. Já odpovědět neumím, jedno však vím jistě: co se nepodařilo docílit porevolučním vedením UP počátkem devadesátých let jednáním a vnitřní dohodou fakult o vědeckovýzkumných prioritách univerzity, koná dnes ministerstvo. Cílenou podporou vybraných výzkumných skupin na fakultách ovlivňuje profil naší univerzity, vymezuje její priority v oblasti výzkumu a podporuje tvůrčí aktivity způsobem obvyklým v té části světa, jehož jsme součástí: diferencovaně a účinně.

Prof. M. Hejtmánek

Z výzkumných záměrů UP...

(Katedra anorganické chemie PŘF), **Pohybová aktivita a inaktivita obyvatel České republiky v kontextu behaviorálních změn**, řešitel prof. K. Frömel, DrSc. (Katedra kinantropologie a společenských věd FTK).

Graf č. 1: Podíl jednotlivých vysokých škol na institucionální podpoře v roce 2005: viz Zdroj: http://www.msmt.cz/files/VedaAVyzkum/VZ/VZ2005/Text_ke_grafum.htm

Vědecká rada UP schválila všech 24 předložených návrhů výzkumných záměrů s počátkem řešení v roce 2005 na svém jednání 16. 2. 2004 (viz usnesení č. 30 – <http://www.upol.cz/> – Orgány UP – Usnesení VR). Přijetí jedenácti projektů představuje pro UP celkovou sumu 174,3 mil. Kč. Podíl získaných částek pro jednotlivé fakulty UP znázorňuje tabulka č. 1 (str. 1).

Jak pro Žurnál UP uvedl prof. M. Mašláň, v současné době probíhají na UP jednání, jejichž výsledkem by se mělo stát rozhodnutí o tom, zda a které

výzkumné záměry bez stoprocentní dotace MŠMT budou dofinancovatelné ze zdrojů UP. Suma, kterou bude nutno na tyto účely vyčlenit, představuje celkově částku cca 34,5 mil. Kč.

Dokončení ze str. 1

Podle informací, které na svých stránkách zveřejnilo MŠMT ke 3. 12. 2004 (viz <http://www.msmt.cz/>), obdrželo ministerstvo celkem 280 návrhů výzkumných záměrů, které byly posouzeny meziresortními hodnotícími komisemi pro jednotlivé skupiny oborů (společenské vědy; vojensství, informatika a průmysl; fyzika a matematika; vědy o Zemi; biovědy a chemie; zemědělství; lékařské vědy). U návrhů doporučených k poskytnutí institucionální podpory provedlo MŠMT na základě počtu bodů dosažených v meziresortním hodnocení metodou shlukové analýzy kategorizaci hodnocených výzkumných záměrů do čtyř kvalitativních skupin – A (nejlepší) až D.

Z hlediska zařazení přijatých návrhů výzkumných záměrů do jednotlivých kvalitativních skupin je na prvním místě UK Praha – jejich 12 návrhů patří do kategorie A a 17 do kategorie B. MU Brno uplatnila celkem 18 návrhů (9 v kat. A, 9 v kat. B), ČVUT Praha 15 (6 v kat. A, 9 v kat. B) – viz graf č. 1. Celková výše institucionální podpory výzkumným záměrům v resortu MŠMT dosáhla v tomto roce částky cca 2,46 mld. Kč.

Podle informací MŠMT dojde ve srovnání s rokem 2004 v letošním roce k výrazným změnám ve výši předpokládané institucionální podpory výzkumných záměrů. V průměru dojde k jejímu zvýšení o 55 %, ne všechny vysoké školy však tento nárůst zaznamenají. O kolik procent se podpora jednotlivých vysokých škol mění, dokládá graf č. 2.

-mav-

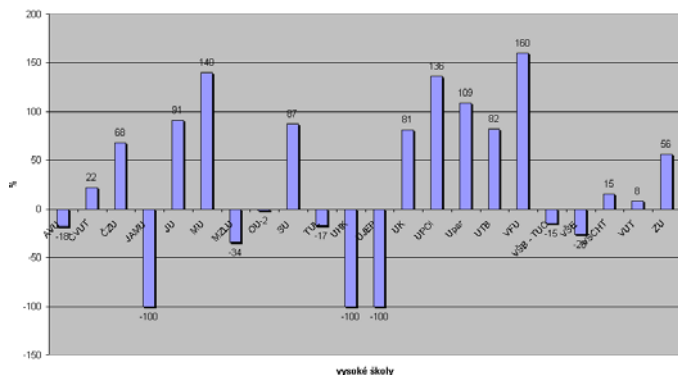
PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Vítězové a oběti

Pořadí škol podle toho, kolik jejich výzkumných záměrů uspělo:

Vysoká škola chemicko-technologická, Praha	86 %
Masarykova univerzita, Brno	69 %
Jihočeská univerzita, České Budějovice	67 %
Univerzita Karlova, Praha	63 %
České vysoké učení technické, Praha	50 %
Univerzita Pardubice	50 %
Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno	50 %
Slezská univerzita, Opava	50 %
Univerzita Tomáše Bati, Zlín	50 %
Univerzita Palackého, Olomouc	46 %
Vysoké učení technické, Brno	44 %
Veterinární a farmaceutická univerzita, Brno	40 %
Česká zemědělská univerzita, Praha	38 %
Západočeská univerzita, Plzeň	36 %
Akademie výtvarných umění, Praha	33 %
Vysoká škola báňská, Ostrava	26 %
Technická univerzita Liberec	25 %
Vysoká škola ekonomická, Praha	15 %
Ostravská univerzita, Ostrava	14 %
Janáčkova akademie múzických umění, Brno	0 %
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem	0 %
Univerzita Hradec Králové	0 %

In: Respekt 52/04, Útok na Dvojčata české vědy, rubrika Domov, str. 6.

Graf č. 2: Změna výše institucionální podpory VZ v roce 2005 oproti roku 2004 (v %): viz Zdroj: http://www.msmt.cz/files/VedaAVyzkum/VZ/VZ2005/Text_ke_grafum.htm

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Existuje na Univerzitě Palackého povinnost, jež by ukládala dokumentovat, prezentovat a aktualizovat data týkající se publikační vědecké, ale i pedagogické činnosti?

Na jasně formulovaný dotaz jednoho z členů akademické obce UP se srozumitelná odpověď hledá s mírnými obtížemi. Jestliže prezentace publikačních aktivit pracovníků univerzity je obrazem vědeckého i pedagogického potenciálu vysoké školy, pak podchytení publikační aktivity interních pracovníků univerzity by se dalo vnímat – mj. i v souvislosti s nastaveným trendem vývoje financování ve vysokém školství – jako jedna z důležitých priorit vysoké školy. Zůstaneme-li u databázi dat dokumentujících výstupy v oblasti vědecké, nabídneme se přímá návaznost na Informační systém výzkumu a vývoje (IS VaV), jehož součástí je tzv. Rejstřík informací o výsledcích (RIV). Zmíněný informační systém je databází veřejné správy a zajišťuje shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu a vývoji podporovaném z veřejných prostředků. Cíle a obsah IS VaV, práva, povinnosti a postup při hledání, zařazení, zpravování dat jsou stanoveny zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a některými souvisejícími zákony, nařízením vlády č. 267/2002 Sb. Správcem tohoto systému, jehož vložená data přímo ovlivňují dotace vysokých škol, je Rada pro výzkum a vývoj, provozovatelem pak Úřad vlády ČR.

Vzhledem k tomu, že tazající se zajímal především o povinnost dokumentace publikační činnosti na úrovni domovské univerzity, měl patrně na mysli závazek naplnění interních databází UP. Jak Žurnálu UP sdělil prorektor UP doc. R. Horák, ten upravuje Příkaz rektorky UP z roku 2002 (B3 – 02/1 – PR, Zavádění a aktualizace údajů v systému INIS UP).

Pozvánka na výstavu

Katedra výtvarné výchovy PdF UP v Olomouci zve na výstavu výtvarných prací studentek 2. ročníku

oboru učitelství pro MŠ. Práce vznikly pod vedením Mgr. P. Šobánové v předmětu Dekorativní a užité tvorba a jsou vystaveny v Galerii Prima, Žižkovo nám. 5, III. poschodí od 3. 1. do 28. 2. 2005. Na snímku ukázka voskové batiky studentky E. Koudelkové.

-pš-,
foto archiv KVV

Zmíněný dokument, jehož součástí jsou mj. také informace týkající se publikační aktivity pracovníků, byl vydán za účelem zavedení a aktualizace údajů v Integrovaném informačním systému UP (INIS UP). Jednou z funkcí této databáze (viz <https://www.inis.upol.cz>) je tedy získávat aktuální informace o aktivitách a působení všech zaměstnanců UP a o aktivitách pracovníků, jak se v příslušném dokumentu píše, za jeho plnění odpovídají vedoucí pracovníci. Ve smyslu tohoto příkazu povinnost jednotlivých pracovníků údaje v INIS vyplňovat a aktualizovat existuje, potvrdil řečené prorektor UP doc. R. Horák. Zmiňovaná databáze by měla být naplňována, netroufám si však říci, nakolik se tak děje, sdělil v odpovědi na stejný dotaz další z prorektorů UP prof. M. Mašláň.

Proč interní informační systém UP kooperující s dalšími databázemi (EKONfīs, OBDPro, SAP) tedy kompletní a aktuální „publikační“ data postrádá? Doc. R. Horák se v této souvislosti zmínil o neexistující korelaci mezi vědeckým výkonem a finančním ohodnocením (s výjimkou proklamací v Dlouhodobém záměru a jeho aktualizacích). Pohledem jednotlivců je pak existující povinnost chápána patrně spíše na úrovni dobrovolnosti. Nechuť a apatie k vkládání a aktualizaci dat interní databáze umocňuje mj. i její „poslání“. Někteří akademici by odkaz *Publikace* příslušného interního informačního systému s radostí aktualizovali, odrazuje je však jeho samoučelnost. INIS UP viděn především pohledem manažerských aktivit univerzitní instituce slouží především samosprávným orgánům univerzity. Těm v přehledné tabulkové podobě poskytuje agregované údaje a pomocí poměrových ukazatelů pak nabízí analytické podklady k závěrům důležitých pro svá rozhodnutí. S tím pak koresponduje i nedostupnost dat vložených do INISu odbornými kruzemi. Podle některých zástupců akademické i neakademické obce UP tak informační systém postrádá smysl, jenž by – kromě dokumentace na úrovni univerzity – měl mít, tedy smysl shora řečené prezentace vědecké i pedagogické kapacity UP.

Není ovšem pravda, že by publikační činnost pracovníků UP nebyla dostupná veřejnosti. To totiž zachycuje již výše uvedená univerzitní Osobní bibliografická databáze (dále jen OBDPro), z níž příslušná data potom čerpá i systém INIS. Zmiňovaná databáze funguje na Univerzitě Palackého od roku 1999, a to jako univerzální rešeršní a výkazová databáze publikační činnosti. Na webových stránkách univerzity je dostupná i veřejnosti, a to na adrese <http://publib.upol.cz/~obd/> (cestou výzkum, publikační server, vyhledávač). I tato databáze je však pro svou složitost a nedostatečnou transparentnost (v porovnání příslušné oblasti např. na MU v Brně, UK v Praze) naplňována a aktualizována jen zčásti.

M. Hronová

Poznámka

Chci znát názory svých senátorů

Pokud mi má univerzitní periodikum k něčemu sloužit, pak určitě k tomu, abych poznal postoje a názory svých zástupců v Akademickém senátu. Proč hlasovali takhle, a ne jinak? Pokud se tu nebudou senátoři sami iniciativně vyjadřovat, chci, aby je svými dotazy neodbytně pronásledovali naše redaktorky. Třeba i za tu cenu, že pak Žurnál nestihnou dělat v takovém rozsahu, v jakém se jim to daří dnes.

Je to nutné? Věřím, že je. Až do listopadu trvalo, než naši senátoři schválili univerzitní rozpočet. Až do té doby trvala nejistota, jestli se skutečně budeme moci rozdělit o peníze tak, jak jsme si dohodli s jinými iniciativami kateder našeho oboru a s děkanem. Proč to zdrželi? Jednalo se v senátu o nějaká principiální politická rozhodnutí a o přesuny podstatných částek? Když jsem tedy začal senátorům telefonovat, dozvěděl jsem se, že kámen úrazu je v nějakých čtyřech milionech, což je méně, než jedno procento z dotace od MŠMT. Jedni senátoři říkali, že jde o osobní ješitnosti těch druhých, ti druzí mi zas tvrdili, že jde o princip a o boj s arogancí paní rektorky. Pan senátor Dienstbier mi vysvětlil své námítky a slíbil, že se o ně podělí i na stránkách Žurnálu. Poprosil jsem ho, aby nám tu také stručně nastínil svou představu, jak by měl vypadat férový návrh rozpočtu. Bohužel, zatím měl důležitější věci na práci.

Já ale opravdu chci vědět, jak a proč se naši senátoři rozhodují či nerozhodují a jestli je opravdu tak hrozně potřebné, aby své stanovisko k rozpočtu zvažovali přes tři čtvrtě roku. Když už tu Žurnál máme, měli bychom mít možnost nalézt odpovědi v něm.

Doc. T. Opatrný, vedoucí Katedry teoretické fyziky PFF

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Filozofická fakulta UP Olomouc,
Psychologický ústav Akademie věd ČR,
Sdružení SCAN
společně organizují

**IV. ročník celostátní konference
„Kvalitativní přístup ve výzkumu ve vědách
o člověku“**

**II. ročník mezinárodní konference
„Kvalitativní přístup v adiktologickém výzkumu“.**
Místo konání: Filozofická fakulta UP v Olomouci.

Termín konání: **17.–19. 1. 2005.**
Aktuální informace viz www.casp.upol.cz.

Doprovodná akce ke konferenci – divadelní představení s následným posezením:

**Stěhoptáci
aneb**

**Konopný opasek (Zdeněk Konopásek) je utážen
demontážním klíčem (Pjér la Séz) k řešení záhady
(Jaroslav Dušek).**

To vše prosvíceno Viktorem Zborníkem.

**Akce se koná 18. 1. 2005 v 19.30
v olomouckém U-klubu.**

Vstupenky v předprodeji v podloubí radnice
(Horní náměstí) a na Katedře psychologie FF UP,
Vodární 6, 2. patro, číslo dveří 326
(pondělí 9–12 hod.).

Soutěž pro mladé překladatele

Britská rada ve spolupráci s katedrami anglistiky českých a moravských univerzit a serverem www.iliteratura.cz vyhlašuje 1. prosince 2004 překladatelskou soutěž **British Council Young Translator's Prize**. Tato soutěž chce podporovat kvalitní překlad a dát šanci mladým začínajícím překladatelům. Jednotným výchozím jazykem je angličtina, textem bude povídka Muriel Sparkové – *The Executor*. Do soutěže se může přihlásit každý občan České republiky mladší 30 let po vyplnění přihlášky, kterou bude možno získat na www.iliteratura.cz nebo na www.britishcouncil.cz. Po obdržení hesla bude možné získat anglický text k překladu. **Uzávěrka soutěže je 15. 1. 2005;** do tohoto data pošlete pět níž neznačených kopií překladu na adresu: H. Kovaříková, Britská rada, Bredovský dvůr, Politických vězňů 13, 110 00 Praha 1.

Vítězové budou vyhlášeni v rámci literárního semináře pořádaného Britskou radou v Kostelci nad Černými lesy ve dnech 3.–5. 3. 2005. Tři nejlepší překlady budou oceněny knižními poukázkami v hodnotě 3 000, 2 000 a 1 000 Kč.

Středisko ekologické výchovy Sluňákov
Odboru životního prostředí,
Magistrát města Olomouce vyhlašují

Fotografická soutěž: Krajiny vnitřní a vnější

Termín vyhlášení soutěže: prosinec 2004; termín odevzdání souboru fotografií včetně jejich digitální podoby: **konec března 2005.**

Výběr souborů fotografií pro veřejnou prezentaci proběhne ve dnech 4.–10. 4. 2005. Prezentace a vyhlášení výsledků: 14. 4. 2005 (Foto – poetry v Divadle hudby Olomouc).

Organizace fotografické soutěže: SEV Sluňákov Odboru životního prostředí MmOl. Tel.: 585 513 222, fax: 585 513 271, e-mail: slunakov@mml.cz, michal.bartos@mml.cz.

Philosopher's index

Univerzita Palackého má zkušební přístup do databáze „Philosopher's index“, která obsahuje bibliografické záznamy a abstrakty z více než 550 časopisů z filozofie a dalších příbuzných oborů: estetika, etika, logika, metafyzika, náboženství, filozofická antropologie, filozofie jazyka, náboženství, vědy, výchovy, dějin atd. Báze zahrnuje období od roku 1940 do 2004.

Databáze je přístupná z jakéhokoliv počítače metropolitní sítě UP na adrese: <http://web5s.silverplatter.com/web5ps/start.ws?customer=palacky>.

Přístup potrvá do **20. 2. 2005.**

Bližší informace můžete získat na adrese: bis@upol.cz, nebo tel. kl. 1722, 1744.

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Olomouc opět udělí Ceny města

Letos budou již poosmé uděleny Ceny města Olomouce za významnou činnost nebo dílo. Ceny jsou udělovány jednou ročně. Občané a organizace mohou podávat návrhy na udělení ceny písemnou formou na adresu: Magistrát města Olomouce, odbor vnějších vztahů a informací, J. Línka, Dolní náměstí 47 (tel.: 585 513 387), a to do 28. 2. 2005. Návrhy je možné rovněž zasílat na adresu: josef.linek@mamol.cz.

Rektorka UP ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovateli jejich práce vyhlásuje

11. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kopiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou, ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojepis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhzech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je 31. března 2005.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena 2 000 Kč, 2. cena 1 500 Kč, 3. cena 1 000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvoují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: Sekretariát rektorky Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc; obálku označte heslem „Literární soutěž“.

Zimní cyklus školení výpočetní techniky pro zaměstnance UP

CVT UP pořádá v termínu 24. 1.–4. 2. 2005 cyklus školení výpočetní techniky pro zaměstnance UP. Školení budou probíhat v počítačové učebně I (CVT UP – Biskupské náměstí 1, vždy od 8 hod.).

Pro tento cyklus byla stanovena následující témata: WINDOWS, MS WORD, MS EXCEL, MS PowerPoint a základy ovládání systému STAG (dle uživatelských rolí).

Zájemce o školení upozorňujeme, že podrobnější informace naleznete na internetu (domovská stránka CVT UP – <http://www.cvt.upol.cz> – služby – školici středisko) nebo na telefonním čísle 563 18 19 (dr. Kršková, email: milena.krskova@upol.cz), případně informace poskytnou Ing. Kvasničková (jana.kvasnickova@upol.cz) nebo dr. Rogl (jan.rogl@upol.cz), telefonní klapka 1820 nebo 1824.

Uzávěrka přihlášek je 21. 1. 2005.

Cena děkana LF UP za nejlepší studentskou vědeckou práci za rok 2004

Práce ucházející se o udělení Ceny děkana Lékařské fakulty UP za nejlepší studentskou vědeckou práci za rok 2004 je možno předkládat do 14. 1. 2005.

Cena děkana LF UP se uděluje pregraduálním nebo postgraduálním studentům LF UP za významnou vědeckou publikaci vydanou tiskem (dle odstavce 5 „Statutu Ceny děkana Lékařské fakulty UP“). Práce předkládají jejich autoři v jednom vyhotovení ve standardní úpravě (pevně spojené listy) nebo ve formě separátního výtisku na referátu vědy a výzkumu Děkanátu LF UP. Příhlášky k dispozici na ref. vědy a výzkumu DLF nebo ke stažení na <http://www.ucjff.upol.cz>.

HABILITACE

Pedagogická fakulta

Dne 25. 1. 2005 od 13 hod. se v rámci jednání Vědecké rady PdF UP uskuteční následující habilitační řízení:

- obor pedagogika: PhDr. A. Hošpesová, Ph.D., odborná asistentka PdF JČU v Českých Budějovicích, přednáška bude na téma *Procesuální a pojmové myšlení ve sčítání a odčítání*;
- obor speciální pedagogika: PhDr. E. Souralová, Ph.D., odborná asistentka PdF UP v Olomouci, přednáška bude na téma *Reflexe hluchoslepoty v současném pojetí speciální pedagogiky*.

–pdf–

Jubilea

Jubileum historika prof. PhDr. Miloše Trapla, CSc.

Dne 15. 1. 2005 se dožívá 70 let významný historik moderních českých a československých dějin prof. M. Trapl, CSc., který přes 40 let nepřetržitě působí na katedře historie Filozofické fakulty UP v Olomouci.

Prof. M. Trapl má svými kořeny blízko k Brnu a jeho okolí: narodil se v Hustopečích, kde jeho otec působil jako středoškolský profesor na gymnáziu. Hned v roce 1936 se celá rodina přestěhovala do moravské metropole, která se stala městem jeho mládí: zde chodil do obecné školy a absolvoval reálné gymnázium. Odtud pak vedla jeho cesta do Olomouce, kde v letech 1953–1957 vystudoval obory čeština a dějepis na Vysoké škole pedagogické. Tato druhá metropole Moravy, kam rodina následovala svou hlavu, prof. dr. Miloslava Trapla, jenž po obnově univerzity na Hanou několik let dojížděl s úkolem vybudovat katedru a studium sociologie, se stala městem Traplova života: po promoci nastoupil jako referent na Krajskou archivní správu MV, v letech 1960–1964 působil v muzeu a 1. 9. 1964 začal pracovat na UP, v Kabinetu regionálních dějin při Katedře historie FF UP (v letech 1995–1999 byl jeho vedoucím) a jako odborný asistent na Katedře historie.

Jeho dráha vysokoškolského učitele je po okraj naplněná pedagogickou a vědeckou prací zahrnující vedení přednášek a seminářů v oblasti českých a československých dějin 19. a 20. století, regionálních dějin, muzejnictví a archivnictví pro historiky a bádaní o českých dějinách předbělohorského období, novodobých českých a československých dějin, českého politického katolicismu, regionálních dějin a novodobého českého a československého exilu; její žerň je vložena do asi 500 publikovaných příspěvků (monografie, studie a články ve sbornících a časopisech), více než 450 veřejných přednášek, televizních a rozhlasových pořadů, expertních posudků atd. Výrazně se podílel také na výchově mladých odborníků a vědců, což dokazuje jak množství diplomových prací nesoucích jeho jméno vedoucím, tak asi 50 posudků habilitačních, kandidátských a doktorských spisů. V roce 1966 obhájil kandidátskou práci s názvem *Československá strana lidová na Moravě v letech 1918–1938* (knižně vyšla o dva roky později v řadě Act UP), souběžně získal titul PhDr. V roce 1977 se habilitoval na Masarykově univerzitě v Brně prací *Československá strana lidová v ČSR 1918–1938*, která byla vydána nejprve u nás v roce 1990 a o pět let později v překladu v USA. Po 20 letech docentkého působení, v roce 1997 dr. M. Trapl předstoupil před Vědeckou radu Masarykovy univerzity, která jej doporučila ke jmenování univerzitním profesorem. Přes 30 let (v letech 1965–1998 a opět od roku 2003)

Blahopřejeme!

Na návrh děkana LF UP a děkanky FTK UP obdrželi RNDr. V. Malichová (*Ústav lékařské chemie a biochemie LF UP – na snímku s děkanem LF UP prof. Z. Kolářem*) a doc. P. Stejskal, CSc., stříbrnou a zlatou pamětní medaili Za zásluhy o rozvoj UP. Ocenění převzali medaile 20. 12. 2004, v pracovně prof. J. Mačákové, CSc., rektorky UP.

Text a foto -map-

osvědčoval své diplomatické schopnosti ve funkci zástupce vedoucího Katedry historie, krátce v letech 1998–1999 toto pracoviště také řídil. Od počátku 90. let je ředitelem *Centra pro čs. exilová studia na FF UP*, předseda oborovým radám historie a politologie na FF UP, účastní se prací komisí pro doktorská, habilitační a profesorská řízení, jezdí na zasedání redakčních rad Slezského sborníku a Jižní Moravy, je členem vědeckých rad FF UP v Olomouci a PFF SU v Opavě, místopředsedou Masarykovy společnosti v Olomouci atd.

Historická obec oceňuje u prof. Trapla jeho široký rozhled a mimořádnou odbornou erudici, která je podložena nevšední pamětí a obrazností myšlení.

Jeho historické práce se vyznačují schopností skoubit postavení obecných tendencí se zkonkrétnující a ilustrující detailní drobnokresbou, což mu umožňuje vytvářet plastický a nečernobílý obraz minulosti. Jako historik je schopen na vysoké profesionální úrovni předkládat jak široké syntézy látky ve středoevropském rozměru, tak současně analyzovat situaci a historické jevy odehrávající se v mikroregionu

města nebo vesnice. Konkrétním důkazem této teze jsou na jedné straně jeho práce týkající se politického katolicismu a na druhé straně podíl na mnohasvazkové ojedinelé edici *Historického místopisu Moravy a Slezska v letech 1848–1960* (společně s J. Bartošem a J. Schulzem) a zejména dějiny moravských měst a vesnic. Zatímco Traplovy analýzy dějin *Československé strany lidové v letech 1918–1948*, k nimž se organicky přimykají v mnohém průkopnické monografie a studie o Janu Šrámkovi (1995) nebo Františku Světlíkovi (2001) a sondy do dějin katolické církve jsou odborně veřejnosti známy jako práce, s nimiž se budou vyrovnávat všichni badatelé jdoucí v jeho stopách, evokace lokální historie stojí zcela neprávem jakoby na okraji: a právě na toto pole je prof. M. Trapl organizátory a historiky zvan jako uznávaný expert, jako autor a redaktor, disponující zmíněným citem pro syntézu obecného s regionálním. Jen výčet monografií zhruba 25 měst a vesnic, v jejichž titráži je uvedeno Traplovo jméno, je obdivuhodný a figurují tu např. Olomouc, Prostějov, Uherské Hradiště, Hodonín, Břeclav, Uherský Brod atd. Jestliže mu bylo nabídnuto autorství čtvrtého svazku dějin Moravy (společně s J. Bartošem, práce vyšla v roce 2004), považujeme tuto skutečnost za logické vyústění a svým způsobem i závěšení mnohaleté badatelské práce v této oblasti.

V roce 1966 se M. Trapl vlastně poprvé v prvním svazku *Historického místopisu* představil širší veřejnosti jako autor prací o politických stranách a politickém stranictví. Toto téma dodnes sleduje a do velké míry jej jako historika i profiluje, přičemž v 90. letech 20. století se rozšířilo o studium dějin československého exilu. Zdá se, jakoby právě toto téma začalo vytlačovat ostatní a v současnosti zaujalo v Traplově badatelské práci dominantní postavení. Mnohé naznačují jeho poslední monografie *Exilová politika v letech 1948–1956* (se Z. Jiráskem, 1997) a *Československý exil a krajské hnutí ve Švýcarsku v letech 1945–1989* (s A. Skoupým a M. Kouřilem, 2004). Domníváme se však, že při autorově všestrannosti jde pouze o optický dojem, neboť paralelně vznikají příspěvky do *Biografického slovníku Slezska a severní Moravy*, medailony historiků a kolegů (L. Hošák, Z. Kristen, J. Bartoš, J. Schulz, S. Sedláček, M. Kouřil atd.) i studie k dějinám olomoucké univerzity nebo letům normalizace.

Ve středu 19. 1. 2005 proběhne v Divadle hudby v Olomouci slavnostní večer věnovaný jubileu prof. M. Trapla a zhodnocení jeho dosavadní pedagogické a vědecké dráhy za účasti jeho přátel a spolupracovníků z historické obce. Ad multos annos!

Prof. P. Marek, Dr., Katedra politologie a evropských studií FF UP, foto -tj-

Nové oficiální studentské divadlo DRÁT jako DRAmatická Tradice

Již druhým rokem probíhá na Pedagogické fakultě UP tradiční forma studia Speciální pedagogiky – drama-terapie. Tento obor je teprve v plenkách, čímž se naskytá příležitost být v významných událostech a dotýkat se tak jedinečných okamžiků, kdy vzniká něco nového. Studenti 2. ročníku dramaterapie mají ve studijním programu předmět Řízení divadelního tvaru. Jelikož jde o cyklickou záležitost, zrodil se nápad založit oficiální studentské divadlo (něco na způsob DISKU na DAMU nebo Marty na JAMU). Dostalo se mu názvu DRÁT jako DRAmaterapie.

V pondělí 29. 11. 2004 mělo toto divadlo premiéru v prostorách divadelního sálu Uměleckého centra UP. Kantoř oboru dramaterapie doc. M. Valenta a dr. O. Müller zahájili večer tím, že s pomocí duchů bývalého studentského divadla natáhli elementární drát – základní stavební prvek pro budoucí klubok drátu. Každým rokem se budou přidávat další a další dráty těch ročníků, které zrovna budou mít ten důležitý úkol, aby esteticky uspokojili své i divácké touhy, za což je navíc bude blaženě hrát zápočet v indexu. Jedinečný okamžik počátku této tradice byl ve znamení nervozity, neboť pro mnohé účastníky se měl odehrát jejich vůbec první veřejný divadelní výstup. Studenti nacvičili tři inscenace, které tvořily blok představení: *Světlo v mém pokoji*, *Kočka leze dírou*, *smrt oknem* a *Nekřuba fešácky*.

První hra byla vytvořena na námět povídky T. Williamse *Anděl ve výklenku*. Hlavním hrdinou je mladý muž William, který poskytuje své tělo (sexuálně i jako model pro obraz) na smrt nemocnému malíři. Za tuto obětavost William navštěvuje Anděl, ale když malíř umírá, Anděl odletí. Je zde několik vedlejších motivů, např. bytná nemá tyto „buziky“ ráda. Námět však nebyl dobře uchopen, konfliktu příběhu se nedostalo řádného dramatického zpracování. Děj se odehrál formou epizodních výstupů jednotlivých postav, které – i když spolu byly na scéně – spolu nehrály, nekomunikovaly zřetelným divadelním jazykem. Divák sice pozná, o co se ve hře jedná, ale chybí zde náboj, který by divákovi zprostředkoval prožití načrtnutého konfliktu, aby v závěru mohl plně podlehnout katarzi. Inscenaci chyběl temporytmus, který se narně snažila vytvořit jinak výborná hudební složka – soundtrack z filmu *Amélie z Montmartru*. Tato silně pocitová hudba mohla navodit určitou atmosféru prožívání, kdyby byl zřetelný dramatický konflikt. Je opravdu těžké (zvláště pro amatérské divadelníky) zdramatizovat něco, co se odehrává zejména uvnitř člověka, jeho duševní pochody, na jejichž základě se odehrává jeho fyzické jednání. Z hereckých výkonů vyčníval pouze tanec postavy Anděla. Nelze však

spoléhat na tyto efektní záležitosti. Inscenace by měla být kompaktní. Doufám, že amatérští divadelníci se přístě poradí a nechají se inspirovat svými kolegy, jejichž inscenace fungovaly lépe. Také bych jim doporučil četbu Aristotelovi *Poetiky*. V každém případě oceňuji odvahu nezaleknout se před tímto náročným úkolem a vylézt na prkna, která znamenají svět.

Druhá hra *Kočka leze dírou*, *smrt oknem* měla jistotu ve své předloze, již byly komediální povídky W. Allena. Divák se tak mohl oddávat inteligentnímu černému humoru. Chytré je vyřešené propojení několika dějových linií – návštěvy (Smrti, intelektuální prostitutky a hraběte Draculy) – v jednom příběhu. Děj je napínavý, plný nečekaných zvratů a gagů a s vtipnou pointou. Velká škoda jen, že inscenace je příliš literární, že nevyužívá více divadelních prostředků, které by účinněji komunikovaly s divákem. Zejména se jedná o větší využití divadelního časoprostoru. Například nápad s Vaši/naši televizí, která na své diváky útočí z pod stolu, je výborný. Časoprostorový přesun do Transylvánie za Draculou je již slabší. Herectví bylo trochu kostřbaté, ale jak praví jedno přísloví: Čas a vytrvalost dovedou hlemýždě do Jeruzaléma.

Před jeruzalémskými branami však stanula třetí skupinka divadelníků se svou hrou *Nekřuba fešácky* podle představitel magického realismu G. G. Marquez. Opravdu bravurní završení večera. Šest dívek/žen čeká na své muže, až se vrátí z moře. Každá z nich sní o ideálním muži Estébanovi, kterého na scéně znázorňuje velká košile. Tato rekvizita je hrou těchto dívek/žen povýšena na jejich rovnocenného partnera. Atmosféra čekání a snění je navozena dokonale už i tím, že veškerou zvukovou složku inscenace vytvářejí samy herečky. Každá z nich má různé touhy a jinak je i divadelně vyjadřují. Asi nejsilnějším momentem hry je nástup skutečně těhotné herečky, která se předtím trochu skrývala. Dramatickým ztvárněním její touhy hra dostává magický realistický ráz. Téma dostává třetí rozměr, stává se autentickým. Je to opravdu silná katarctická záležitost a bylo dobře, že si divadelníci tuto hru nechali na konec večera.

Tak skončil příjemný večer s novým studentským divadlem DRÁT. Ale podobně jako další odjezd mužů na moře vyvolá v myšlenkách žen touhu po Estébanovi, tak závěrečný aplaus jistě vyvolá u mnohých (herců i diváků) onu touhu po dalším esteticko-dramatickém zážitku. Divadlo je jako droga, takže doufejme, že tuto čerstvě započatou tradici budou následovat značně závislí jedinci. Pokračování přístě...

J. Ražnok

Šíleně smutná princezna v Uměleckém centru UP

Divadelní sál Uměleckého centra UP uvítal první prosincovou středu dne 1.12. 2004 v 18.30 hodin klienty a přátelé Občanského sdružení *Spolu Olomouc* a Pěvecký sbor gymnázia v Olomouci-Hejčíně na muzikálovém představení *Šíleně smutná*.

Toto muzikálové představení bylo podpořeno Olomouckým krajem a olomouckou Krajskou radou zdravotně postižených. Obnovené premiéry se zúčastnila také paní rektorka prof. J. Mačáková a vedoucí Katedry speciální pedagogiky PdF UP prof. L. Ludíková. Muzikálové představení vzniklo na motivy všem velmi dobře známé pohádky *Šíleně smutná princezna*.

Klienti a přátelé sdružení *Spolu Olomouc*, kteří s tímto muzikálovým vystoupením již oslovili nejednoho diváka při premiérovém uvedení (2001) a několika opakovaných vystoupeních se rozhodli ve zmiňovaný čas pro velkou úspěšnost vystoupení znovu uvést na scénu UC UP.

Za vytvořením a vznikem celé hry stojí režisérka J. Stoklasová, která s klienty ze *Spolu* již několik let spolupracuje, což se odrazilo i v zpracovanosti scénáře a v rolích ušitých klientům na míru.

Pro náročnost zapamatování si textů u mentálně postižených klientů, byla volena velmi vhodná forma, kdy sóloví zpěváci Hejčinského sboru zpívali a četli všechny dialogy hlavních hrdinů a M. Zatloukal (představitel prince) a další klienti hru pantomimicky doplňovali. Ve hře bylo použito mnoho působivých a nápaditých pohybových kreací. Bezprostřednost herců, krásný zpěv a živá muzika společně vytvořily jedinečnou podívanou.

Na základě této inscenace natočila Dětská televize Olomouc filmový portrét zpěvačky princezny a představitel prince. Dokument zachycuje dva různé úhly pohledu na vznik inscenace a na pozitivní přínos pro obě herecké strany.

Na toto představení se přišli podívat nejenom rodiče postižených dětí, speciální pedagogové a odborníci, ale oslovilo i spoustu intaktních jedinců široké laické společnosti, kteří měli možnost vidět postižené jedince z jiného úhlu pohledu, než jim široká společnost mnohdy běžně nabízí.

Díky tomuto muzikálovému představení se možná podařilo přesvědčit „nezasvěcené laiky“ o tom, že i mentálně postižení jedinci jsou jedinci s potřebami a citěním, schopní kvalitních výkonů srovnatelných s intaktními jedinci.

Po celém vystoupení byli všichni diváci následně pozváni na malé občerstvení v podobě rautu a na stejnojmenné pojmenovanou vernisáž fotografií J. Štreita, K. Túmy a P. Dzika, které zachycují momenty a průřez přípravy na představení.

Všem zúčastněným moc děkujeme a těšíme se na další kulturní zážitky.

studenti 1. ročníku oboru
Speciální pedagogika – dramaterapie,
foto archiv autorů

ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ

Studijní pobyt na Vídeňské univerzitě

V listopadu loňského roku jsme absolvovaly studijní pobyt na Vídeňské univerzitě v Rakousku. Bohatý program přinesl řadu námětů pro naše doktorské studium na Pedagogické fakultě UP v Olomouci. Naším cílem bylo získat informace potřebné pro zpracování disertační práce, ale zdokonalit i komunikativní dovednosti v německém jazyce a navázat kontakty s tamějšími kolegy a školami.

Díky prof. N. Griesmayerovi z Institutu germanistiky jsme měly možnost využívat knihovní fond Institutu a navštěvovat přednášky určené studentům učitelství na Vídeňské univerzitě. Účastnily jsme se i různých projektů připravených pro vysokoškolské pedagogy. Tyto projekty byly zaměřeny na problematiku lexikologie.

Zkušenosti, které jsme získaly, byly velmi přínosné, a to zejména proto, že jsme mohly alespoň zčásti posoudit, v čem se shoduje či liší výuka na naší a tamější univerzitě a v čem bychom si mohli případně s rakouskými kole-

gy vyměnit zkušenosti. Zajímavé je např. pojetí projektového vyučování, které je v českém prostředí chápáno spíše jako propojení vyučovacích předmětů, zatímco v Rakousku jde o sloučení několika tematických celků v rámci konkrétního oboru.

Jedním z hlavních cílů, které jsme si stanovily, bylo však porovnat výuku mateřského jazyka na českých a rakouských základních školách a na nižším stupni gymnázií. Navázaly jsme proto kontakt s několika školami a požádaly je o další spolupráci.

Pobyt na Vídeňské univerzitě nám umožnil nejen získat zkušenosti ze studia v zahraničí, ale přinesl především mnoho námětů, kterých budeme moci využít v připravovaných disertačních pracích, ve vlastní pedagogické praxi a snad i při spolupráci se zahraničními školami, jež jsme oslovily.

Mgr. K. Vodrážková, Mgr. L. Melková,
Katedra českého jazyka a literatury PdF UP

3. LEDNA–28. ÚNORA

Výstava výtvarných prací studentek 2. ročníku oboru učitelství pro MŠ. Galerie Prima, Žižkovský nám. 5.

17.–19. LEDNA

III. česko-slovenská konference „Kreativní přístup ve výzkumu ve vědách o člověku“. Konference je věnována problémům aplikace a výuky kvalitativního přístupu a metod. Pořádají Katedra psychologie FF UP Olomouc, Psychologický ústav Akademie věd ČR a Sdružení SCAN.

18. LEDNA

Ortopedie – aktuálně. Seminář. Teoretické ústavy LF UP, Velká posluchárna.

Stěhoptáci – aneb Konopný opasek (Zdeněk Konopásek) je utažen demontážním klíčem (Pjér la Séz) k řešení záhady (Jaroslav Dušek). To vše prosvíceno vítězem Zborníkem. Divadelní představení. Zve Katedra psychologie FF UP a Sdružení SCAN. U-klub, 19.30 hod.

19. LEDNA

Literární večer. Jubilejní večer prof. M. Trapla, CSc. Neformální setkání s přáteli. Muzeum umění, 18.30 hod.

Psí vojáci. U-klub, 20 hod.

19.–22. LEDNA

Dny RAPL (Dny rinologie, alergologie, pneumologie, lázeňství). Konference. Karlova Studánka.

20. LEDNA

Prof. J. Fiala, CSc.: Z olomouckého pitavalu. Vývoj kriminality v Olomouci do konce 19. století. Přednáška, Václavkův sál Vlastivědného muzea v Olomouci, 17 hod.

Paul Barz – Vivat Verdi. Scénické čtení divadelní hry herců Moravského divadla ve spolupráci se studenty Katedry muzikologie FF UP. Režie M. Tarant. Muzeum umění, 18.30 hod.

22.–29. LEDNA

Mistrovství světa v lyžování novinářů Jeseníky 2005. Úvodní doprovodný program pro novináře celého světa.

25. LEDNA

Diagnostika a terapie močové inkontinence. Cyklus přednášek + workshop. Urologická klinika FNO a LF UP, knihovna.

25.–27. LEDNA

Medicína založená na důkazu a veřejné zdravotnictví „Zimní škola epidemiologie“. Ústav preventivního lékařství FNO a LF UP, knihovna.

26. LEDNA

D. Syme – recitál amerického pianisty. Umělecké centrum. UP, Kaple Božího Těla, 19 hod. Předprodej v podloubí radnice na Horním náměstí od 10. 1.

-red-

Reprezentační ples UP:

sobota 26. února 2005, Sídla, 19 hod.

V návaznosti na velký úspěch letošního reprezentačního plesu UP se bude i následující reprezentační ples UP konat v prostorách kulturního domu Sídla, a to v sobotu 26. února 2005 od 19 hod. Zatímco ve velkém sále bude k tanci i poslechu hrát kapela L. I. F., malý sál bude vyhrazen jazzofilům, které potěší hudební skupina Jazz Dog Open. Hudebně taneční tradice olomouckého regionu zvýrazní zahajovací představení hanáckých lidových tanců, v dalším programu nebude chybět barmanská show, možná přijde i kouzelník či gymnastka povzbudí účastníky plesu bez ohledu na věk a tělesnou hmotnost k holdování nejen tanci, ale vůbec pohybu; další zpestření programu nejsou vyloučena.

Cena plesové vstupenky zůstává na rozdíl od jiných komodit shodná se vstupným letošním, tj. 150 Kč pro studenty a 250 Kč pro plesající nevládníci vysokoškolský index či doklad o studiu na střední škole. Též prodej vstupenek se uskuteční na fakultách a Konferenčním servisu UP od počátku února 2005. Počet a hodnota darů do tomboly budou závislé na štědrosti fakult a sponzorů.

Naléhavě se hledají studenti a studentky ochotní zastávat role pořadatelů; prodejců losů do tomboly apod.; odměnou jim bude volná vstupenka na reprezentační ples. Zájemci nechtě se přihlásí pracovníci Konferenčního servisu UP, pani L. Vaškové (tel. 585 631 054, e-mail: vaskova@rup.nw), která ráda poskytne veškeré další informace o této vrcholné společenské události nejen akademické obce UP, ale i všech příznivců olomouckého vysokého učení.

Diskuse, názory, ohlasy

AFO: proč ne soutěž?

O tom, že současné AFO je k ničemu, i že s AFO je všechno v pořádku, jsme se mohli dočíst v nedávných příspěvcích Žurnálu. Ono je tady vlastně ještě nějaké AFO... Coby příslušník oboru, který na tomto festivalu nebyl zastoupen žádným filmem, si to uvědomuji teprve nad bouřlivou polemikou na našich stránkách a následnou diskusí redakční rady. Má pan Bednařík pravdu, nebo je to jen planý rýpál, který nemusí nést tíhu zodpovědnosti za takový podnik? Je na AFO co zlepšovat, nebo jsme holt na optimu a za všechno může jen hloupé publikum, které nepřišlo? Má naše univerzita statečně pokračovat v letité

tradici, nebo je lepší ji odhodit jako nepotřebnou veteš a věnovat úsilí důležitějším věcem?

V takové situaci bych považoval za nejrozumnější vyhlásit soutěž na projekty, jakým způsobem AFO pořádat v dalších letech. Nakonec pan Bednařík kromě kritiky podává i několik konkrétních návrhů (viz ŽUP č. 11) a jedním z nich je vypsání konkurzu na organizaci AFO. Své představy tam bude moci obhájit jak současný ředitel, tak i jeho kritici. Univerzita a s ní i město a kraj (neboť se finančně na tomto podniku podílejí) jen musí dopředu říct, jaké je zadání – jaký přínos od tohoto festivalu očekávají. Snad má vlastní představa nebude moc daleko od „oficiálního“ zadání: cílem je zvýšit prestiž univerzity, města a kraje. AFO by mělo být důkazem, jak tyto instituce dokáží svou podporou přilákat zástupy vědní chvilových nadšenců i prvotřídní filmové tvůrce. Komu se to podaří, nechť má naši plnou důvěru. Má-li však AFO skomírat, bude poctivější příspěvek z veřejných financí s díky odmítnout a raději žádat snížení daní.

Doc. T. Opatrný, vedoucí Katedry teoretické fyziky PŘF UP

„Liber“ na správné adrese

Protože se v několika případech objevily komplikace s otevřením internetové adresy, konstatujeme, že internetový měsíčník prof. S. Komendy lze najít na adrese <http://liber.upol.cz>.

-red-

Prosincová produkce 2004

Cyrlometodějská teologická fakulta
Studia theologica 18. Zima 2004, ročník VI, číslo 4, 1. vyd., 106 s.

Fakulta tělesné kultury

Janura, M.: *Vybrané poznatky z analýzy techniky skoku na lyžích*. 1. vyd., 225 s. + barevná příloha.
Hobza, V.: *Základy manažerské ekonomiky*. 1. vyd., 110 s.
Tomajko, D. (ed.): *Efektivity pohybového zatížení v edukačním prostředí tělesné výchovy a sportu*. Sborník referátů z 5. mezinár. věd. semináře. 1. vyd., 138 s.
Jirásek, I.: *Konference plná barev*. Sborník z mez. stud. konference v oboru kinantropologie. 1. vyd., 292 s.

Filozofická fakulta

Kubátová, J., (ed.): *Současný stav a perspektivy výuky ekonomických disciplín na neekonomických fakultách vysokých škol*. 1. vyd., 54 s.
Matula, J.: *Epistemologické a psychologické aspekty Akvinského chápání člověka*. 1. vyd., 142 s.
Mioviský, M., Čermák, I., Rehan, V. (eds.): *Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku III*. 1. vyd., 252 s.
Pechal, Z.: *Rossica Olomucensia XLII* (za rok 2003). 1. + 2. část, 686 s.
Poledník, I.: *Vášeň rozumu. Skladatel Jan Klusák – člověk, osobnost, tvůrce*. 1. vyd., 480 s. + fotogr. příloha + CD

Lékařská fakulta

Ivanová, K., Klos, R.: *Kapitoly z lékařské etiky*. 2. vyd., 148 s.
Marek, D.: *Diagnostická příprava pacientů s kardiovaskulárními chorobami*. 1. vyd., 40 s.

Pedagogická fakulta

Krobotová, M.: *Úvod do české stylistiky*. 1. vyd., 128 s.
Šimíčková-Čížková, J.: *Přehled sociální psychologie*. 2. vyd., 184 s.
Křeháková, P.: *Cesta z hlubin koktavosti*. 1. vyd., 60 s.
Krobotová, M., Holušová, D.: *Obsah a forma disertační práce*. 1. vyd., 40 s.
Molnár, J. a kol.: *Matematický klokan 2004*. I. vyd., 52 s.

Přírodovědecká fakulta

Bartoš, M. (ed.): *Vodní cesta D–O–L*. Historie, ekologie, krajina. Sborník příspěvků ze semináře. 1. vyd., 100 s.
Holubová, R.: *Internet ve výuce fyziky*. 1. vyd., 84 s.
Peč, P. a kol.: *Laboratorní cvičení z biochemie*. 2. vyd., 100 s.
Mádrová, V.: *Matematická analýza I*. 2. vyd., 216 s.
Nezvalová, D. (ed.): *Kompetence a standardy ve fyzikálním vzdělávání učitele a žáka*. 1. vyd., 138 s.
Zajoncova, L.: *Praktická cvičení z klinické biochemie pro biochemiky*. 1. vyd., 102 s.
Kojček, J., Závodný, M., Kojček, T.: *Úvod do matematiky pro geoinformatiky*. 1. vyd., 190 s.
Zimák, J., Štelcl, J.: *Přirozená radioaktivita horninového prostředí v jeskyních České republiky*. 1. vyd., 106 s.
Měkotová, J., Štěrba, O. (eds.): *Říční krajina*. 2. roční pracovní konference se zaměřením na problematiku řek a okolní krajiny. 1. vyd., 329 s.

Vydavatelství UP

Nádvorníková, E.: *Cvičení na doma*. 1. vyd., 24 s.

Ostatní

Riegerová, J. (hl. red.): *Česká antropologie 54*. Časopis České antropologické společnosti. 1. vyd., 218 s.
Komenda, S.: *Intelektuální potrat civilizace (na osm)*. 1. vyd., 212 s.

-kop-